

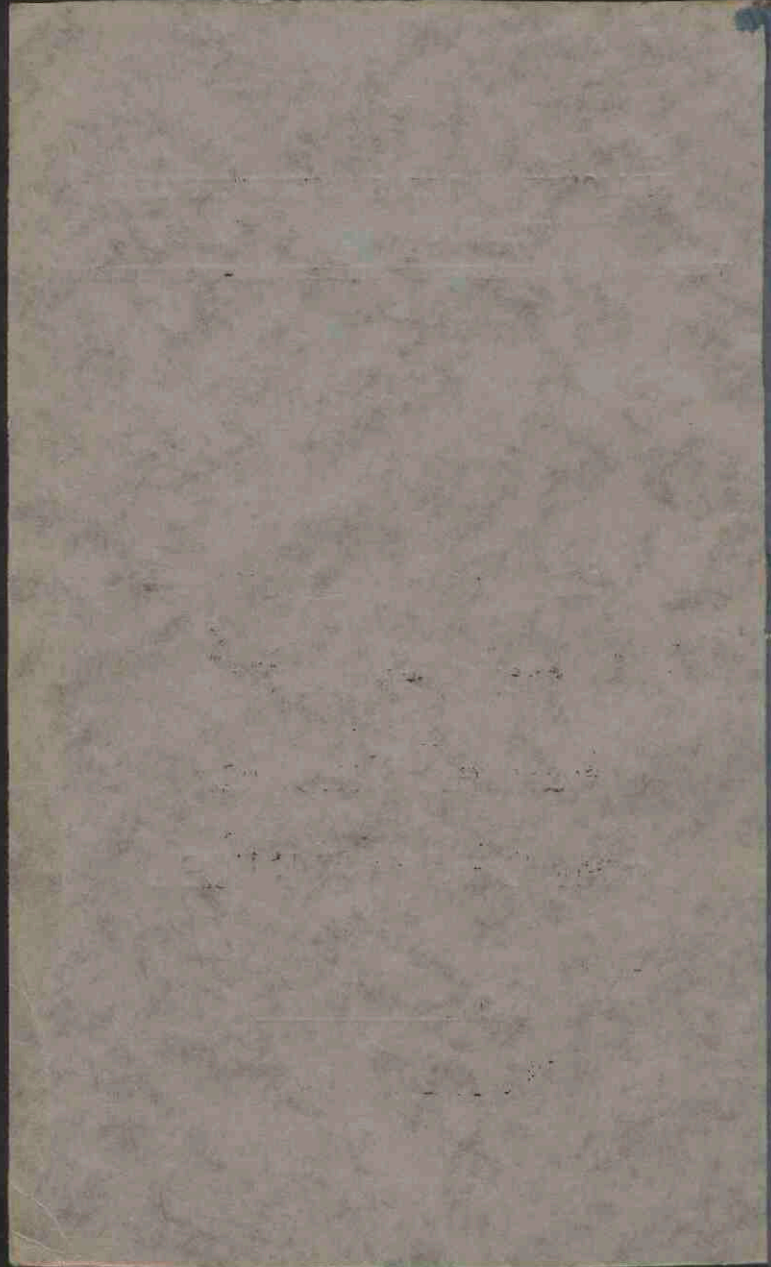
Mahomet : treurspel

<https://hdl.handle.net/1874/367673>

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT **1929**

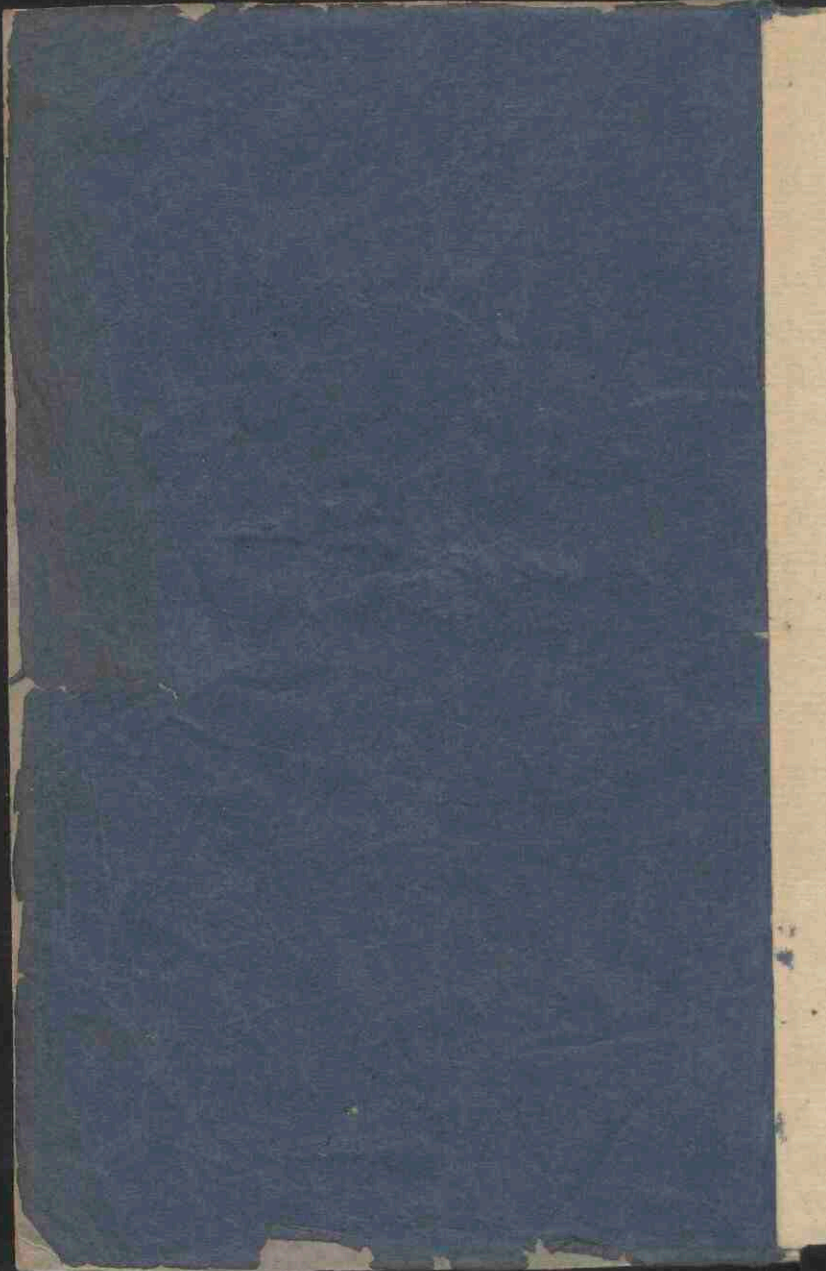
**Verzameling tooneel-
stukken uit de
nalatenschap van
prof. Dr. J. te WINKEL**

No. 302^B

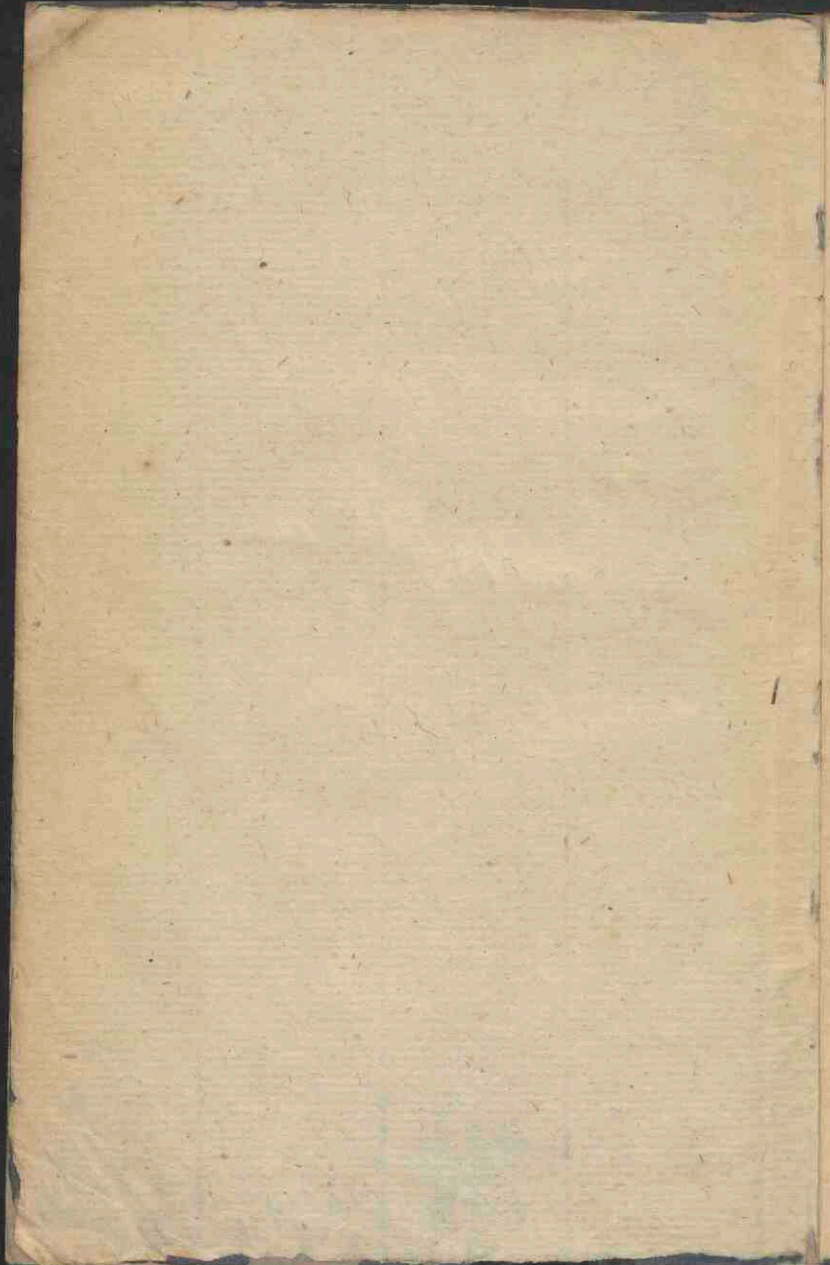

J. de Wierhal

N. 602

40
2000

M A H O M E T.

И М О Н А М

8026
M A H O M E T,

TREURSPEL.

GEVOLGD NAAR HET FRANSCHÉ
VAN DEN HEERE

DE VOLTAIRE.

(D. A. Harsen)

TE AMSTELDAM.

By J. HELDERS en A. MARS, in de Nes.

Met Privilegie. 1783.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

M A M O M E T

T R E U R S P E L

GEBOOD WAAR HET BRANSON
VAN DEN HEER

D E V O D T A I R E

THE NEW YORK
PUBLISHED BY A. MANNING & CO.
No. 100 NASSAU ST.

MYNE MEDELEDEN

VAN HET GENOOTSCHAP

DILIGENTIÆ OMNIA.

Nooit kan Schynheiligheid, het snoodst der helfche spooken,
Afschuwelyk genoeg, schoon door het fikst penseel,
Met verw zyn afgemaald. Dit heeft myn' lust ontstoken

Om haar te schildren in een spreekend tafereel;
Doch die gevloekte in al haare yslykheid te ontdekken,
Mynheeren! is het werk van 't vindingrykst verstand:
Dies schetse ik haar, hoewel met onderscheiden trekken,
Naar 't krachtigst voorbeeld van de meesterlykste hand.

U, die in Weetenschap en Kunsten scheidt behaagen,
En niets onmogelyk acht voor onvermoeide Vlyt,
Verstout ik my die Schets vrymoedig op te draagen.

Uw heuschheid gunthaar de eer, dat ze u werd' toegewyd.
In haar is МАНОМЕТ, die 't Oost' in euvlen moede

Als Held en Hemeltolk aan zyn gezag verbond,
In stoutheid, veinzery, verleiding, loosheid, woede

En scepterzucht verbeeld, zo verr' men 't oirbaar vond.
Ziet hoe die Dwingeland den Aziaan doet beeven;

Al 't volk tot slaaven maakt daar hy zyn Leer' verbreid;
Door onverzoebren wrok en minnenyd gedreven,

Twee braave Zielen doemt, haar't gruwzaamst lot bereid:

Ziet hoe die Huichelaar door magt en list te gader,
Als waar' 't op 's Hemels last, het yslykst kwaad verricht;
Zyn' Leerling noopt tot moord, en door den Zoon den Vader
Elkandren onbekend, berooft van 't levenslicht!
VOLTAIRE's schrandere brein, beroemd waar Kunsten woenen,
Geleerdheid word gekweekt en Kennis wortels schiet
Trachtte op het Fransch Tooneel het menschedom dus te too-
Dat Schyndeugd om haar doel te treffen niets ontziet. (nen
Ik poogde langs zyn spoor 't gevaar van blinden yver,
Die zelfs Natuur vertreed, te stellen in den dag
Tot lof myns Vaderlands, waar geen heerschzuchtig Dryver
Zyn voorschrift tot een wet aan andren geeven mag,
Noch in verwaaten drift, het merk der Schynprofeeten,
Uit stikzicnd bygeloof of opgeblaazen waan,
Thans durft, gelyk welëer, de menschlykheid vergeeten,
Veel min te vuur en zwaard naar 's Naasten leven staan.

Amsterdam,
den 7 May 1776.

A. HARTSEN.

VOOR-

VOORBERICHT.

Overäl, waar men van den schoonen en krachtigen Dichtgeest van den Heer DE VOLTAIRE met lof heeft hooren spreken, is ook zyn Treurspel MAHOMET, als het doorwrochtste kunstwerk van zyn werkzaam vernuft en uitgebreide kennis, bekend geworden.

Dit heeft reeds voor eenige jaaren in my den lust ontvonkt om daarvan eene navolging in het Nederduitsch te schetsen, en, geduurende eenen vry langen tyd, zodanig op te maaken als dezelve thans ten voorschyn komt, schoon ik op sommige weinige plaatsen iets van den letterlyken zin heb uitgelaaten of denzelven eenige verändering doen ondergaan, eer my dit Spel bekwaam toefcheen om, ten voordeele van het Weezen- en Oude Mannen-Huis, ten tooneele gevoerd te worden.

Wat myne onderneeming en uitvoering betreft, ik verbeeld my niet daaröp elks goedkeuring te zullen erlangen, noch ik zal my wegens drukfeilen of geringe mislagen by voorraad door algemeene verschooningen verontschuldigen, want dat is jegens ervaarenen en goedwilligen een noodelooze, en jegens onbescheidenen een vergeeffsche arbeid: maar ik acht het van veel nut te zyn ten aanzien van deezen MAHOMET en het oogmerk, 't welk de Fransche Dichter daarmede bedoeld heeft,

* 5

dat

V O O R B E R I C H T.

dat ik den zodanigen, die het oorsprongkelyke niet in handen heeft of der Fransche taale niet magtig genoeg is om hetzelve te verstaan, hier de Vertaaling voorlegge van een gedeelte des Briefs, met welken de Heer DE VOLTAIRE in den jaare 1742 de eere had een nieuw en volkomen affchrift van dit Spel uit Rotterdam te zenden aan den thans regeerenden Koning der Pruissen; waarin hy onder anderen zegt:

„ Uwe Majesteit weet welk een geest my
 „ bezielde heeft in het vervaardigen van dit
 „ Werk. De zucht voor het menschelyk Ge-
 „ flachte en het afgryzen van de Geestdryve-
 „ ry enz. hebben myne pen bestierd. Ik ben
 „ altyd van gevoelen geweest dat het Treur-
 „ spel niet alleen tot een Schouwspel, het welk
 „ de harten roert zonder die te verbeteren,
 „ strekken moet. Wat ligt het Menschdom ge-
 „ legen aan de driften en rampen van eenen
 „ Held der Aloudheid, zo dezelve het niet tot
 „ onderwys dienen?

„ Men stemt toe dat het Blyspel TARTUF-
 „ FE, dat Meesterstuk, waarvan geen Volk
 „ een weergaê heeft, veel goeds aan 't Mensch-
 „ dom gedaan heeft door de schynheiligheid in
 „ alle haare affchuwelykheid ten toon te stel-
 „ len. Kan men niet beproeven in een Treur-
 „ spel die soort van bedriegery aan te tasten?
 „ Kan men niet weder opklimmen tot die voor-
 „ ledene Booswichten, die beruchte Grond-
 leg-

VOORBERICHT.

„ leggers van Bygeloof en Geestdryvery, die
„ het eerst het mes hebben opgeheven boven
„ het outer, om Offerhanden te maaken van
„ hen, die weigerden hunne leerlingen te zyn?

„ De zulken, die zeggen mogten dat de ty-
„ den dier misdaden voorby zyn, en men gee-
„ nen Barcochebas, Mahomet, Jan van Lei-
„ den en diergelyken meer zien zal, enz.doen,
„ zo my dunkt, te veel eere aan de mensche-
„ lyke Natuure. Daar is nog van 't zelfde ver-
„ gif, schoon min in 't openbaar.

„ De daad, die ik verbeeld heb, is wreed-
„ aartig, en ik weet niet of de ysfelykheid ooit
„ op eenig Tooneel verder is gegaan. Hier ver-
„ toont zich een deugdzaam gebooren Jonge-
„ ling, die, verleid door zyne Geestdryvery,
„ eenen Gryzäart, welke hem bemint, om-
„ brengt, en, in de vaste verbeelding van
„ God te dienen, zich, hoewel onweetend,
„ met Vadermoord bezoetelt: hier vertoont
„ zich een Bedrieger, welke dien moord be-
„ veelt en weet dat het huwelyk, door hem
„ aan den Moorder tot een loon toegezegd,
„ bloedschendig zyn zoude. Ik beken, dat dit
„ is de ysfelykheid ten tooneele te voeren; en
„ uwe Majesteit is wel overtugd, dat het
„ Treurspel niet slechts in eene liefdeverklaa-
„ ring, minnenyd of echtverbindtenis behoeft
„ te bestaan.

„ Onze Geschiedenischryvers geeven ons
be

V O O R B E R I C H T.

„ bericht van wreeder daaden dan die, welke
 „ ik verfierd heb. Seid weet ten minsten niet
 „ dat hy zynen Vader ombrengt; en hy ge-
 „ voelt, na het geeven des flags, een berouw
 „ naar de grootte zyner misdaad: maar Meze-
 „ rai verhaalt dat te Melun een vader met ei-
 „ gene hand om den Godsdienst zynen zoon
 „ gedood en daaröver geen berouw gehad zou-
 „ de hebben.

„ Men weet het geval der twee Gebroede-
 „ ren Diaz, waarvan de een te Rome en de
 „ andere in Duitschland was in de beginzelen
 „ der onrusten, door Lutherus veroorzaakt.
 „ Bartholomeus Diaz, verneemende te Rome
 „ dat zyn Broeder overhelde tot de gevoelens
 „ van Lutherus, vertrekt van Rome met het
 „ voorneemen van hem om te brengen, komt
 „ te Frankfort en dood hem. Dat hy veel
 „ waagde door die daad, maar dat niets eenen
 „ man van eer, als de vroomheid hem geleid,
 „ wyfelen doet, heb ik by den Spaanschen
 „ schryver Herrera geleezen. Herrera was dan
 „ overtuigd dat vroomheid voet kan geeven
 „ tot doodslag en broedermoord! en zal men
 „ zich dan niet van alle kanten verzetten te-
 „ gen zulke helsche stellingen?

„ Die stellingen waren het, die den dolk in
 „ de hand gaven aan het Gedrocht, 't welk
 „ Vrankryk van Henrik den Grooten beroof-
 „ de: die stellingen deden de beeldtenis van Ja-
 „ „ cob

V O O R B E R I C H T.

„ cob Clement op het outer en zynen naam
 „ onder die der gelukzaligen stellen: die stel-
 „ lingen waren het, die Willem, Prins van
 „ Oranje, den Grondlegger van de Vryheid
 „ en Grootheid der Hollanderen, het leven
 „ kwaamen te kosten. In 't eerst kwetste Sal-
 „ cede hem in 't voorhoofd met eene pistool-
 „ schoot: en Strada verhaalt dat Salcede (dee-
 „ ze zyn zyne eigene woorden) zulks niet on-
 „ derneemen durfde dan nadat hy zyne ziele
 „ door de biegt aan de voeten eens Dominika-
 „ ners gezuiverd had; enz. Balthazar Ge-
 „ rards, die dien grooten Prins eindelyk het
 „ leven benam, gedroeg zich even als Salcede.

„ Ik heb opgemerkt dat alle die geenen, die
 „ om het Geloove diergelyke misdaden heb-
 „ ben bedreven, jonge lieden waren gelyk
 „ Seïd. Balthazar Gerards was omtrent twin-
 „ tig jaaren oud: Vier Spanjaarden, die met
 „ hem gezworen hadden den Prins te zullen
 „ dooden, waaren van dezelfde jaaren. Pol-
 „ trot, die den grooten Hertog van Guize af-
 „ maakte, bereikte vyf- en twintig jaaren. Dat
 „ is de tyd, waarin verleiding en woede het
 „ meeste gehoor vinden.

„ Men zal my ten laste kunnen leggen, dat
 „ ik, te toegeeflyk aan mynen yver, MAHO-
 „ MET in dit Stuk eene misdaad doe begaan,
 „ waarmede hy zich inderdaad niet bezoeteld
 „ heeft. Ik weet dat MAHOMET niet stip-

„ te

VOORBERICHT.

„ telyk het verraad gesmeed heeft, 't welk het
„ onderwerp maakt van dit Treurspel. De ge-
„ schiedenis zegt alleenlyk dat hy de Gade van
„ Seïd, eenen zyner Leerlingen, oplichtte en
„ Abusofian, welken ik Zopir noem, vervolg-
„ de; maar is elk, die den oorlog in zyn eigen
„ land verwekt en zulks durft doen in den
„ naam van het Opperweezen, niet tot alles
„ bekwaam? Myn voorneemen was niet alleen
„ eene waarachtige daad, maar wezentlyke ze-
„ den ten tooneele te voeren: myn oogmerk
„ was aldaar de menschen te doen denken, ge-
„ lyk zy denken in de omstandigheden, waarin
„ zy zyn; en, eindelyk, ik bedoelde in 't open-
„ baar te doen zien, wat de boosheid het
„ wreedst uitvinden en de Geestdryvery het
„ ysfelykst verrichten kan.

„ MAHOMET is hier niet anders dan Tar-
„ tuffe met de wapens in de hand.”

De Gecommitteerden tot de zaaken van den Schouw-
burg hebben, volgens Octroy door de Heeren Staaten
van Holland en Westvriesland, den 5den November
1772. aan hen verleend, het recht van deze Privilegie,
alleen voor den tegenwoordigen druk van MAHOMET,
Treurspel, vergund aan J. HELDERS, en A. MARS.

Amsteldam, den 23. July, 1782.

Geene Exemplaren zullen voor echt erkend worden,
dan die, door één' der Heeren Gecommitteerden, onder-
teekend zyn.

A. van Byneseld

PERSONAADJEN.

MAHOMET.

ZOPIR, *Stedehouder in Mecca.*

OMAR, *Onderveldheer van Mahomet.*

SEÏD, *in zyne* } *kindsheid geroofd voor Ma-*
PALMIRE, *in haare* } *homet.*

FANOR, *Lid des Raads in Mecca.*

Z W Y G E N D E.

HERCID, }

AMMON, }

ALI, }

Onderwyzers der Leere van MAHOMET.

Geyolg van Meccasche Burgeren.

Geyolg van Musulmannen.

Het TOONEEL is te MECCA.

M A H O M E T,

T R E U R S P E L.

E E R S T E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

Z O P I R, F A N O R.

Z O P I R.

Ik de oogen neêrslaan voor zyn valsche wonderwerken!
Ik dus het loos bedrog diens Dweepers nog versterken!
Hem, dien 'k uit Mecca bande, in Mecca hulde biên!
Neen, Fanor! 't Godendom verdelg' me, alsge oitzult zien
Dat deeze hand, nog vry en zuiver, 't oproer streele,
Of dat ik in de list van dien Verleider deele!

F A N O R.

Die vaderlyke zucht van 't braaf en achtbaar Hoofd
Des Raads van Ismaël word hoog in u geloofd,
Maar zy kan doodlyk zyn. Zo sterk een wederstreeven
Verbittert Mahomet, doch zal hem niet doen beeven.
Gy kost welêer gerust zyn rokeloos bestaan
Met al 't gezag der wet kloekmoedig tegengaan,
En onder uwen voet, eer we eenig onheil leeden,
Dit blaakend Krygsvuur in zyne eerste vonk vertreeden;
Maar neen: toen schein u slechts de Burger Mahomet
Een miltziek Leeraar van eene onverstaanbre wet,
Een Dweeper, wiens gezag eerlang met hem zou daalen.
Nû heerscht hy, is een Vorst: wy zien hem zegepraalen.
In Meccaas wallen als een Huichelaar gedoemd,
Maar in Medina als een waar Propheet beroemd,
Vond hy de middlen uit om gruwlen, die wy wraaken,
By dertig Volkeren aanbiddeyk te maaken.

A

Zelfs

Zelfs staat een groot getal van Meccaas Burgren, door
 Zyn dwaalingen verleid, zyn valsche wondren vóór,
 Vergroot zyn' aanhang, ja verbreid zyn nieuwe leere
 En reikhalst naar zyn heir, opdat het hen verweere.
 De Hemelsche Oppermagt maakt, naar hunn' dwaazen
 Hem onverwinnelyk, geleid hem, blaast hem aan. (waan,
 De braafste Burgers zyn, met u, op hem verbolgen,
 Maar tracht men altoos wel den besten raad te volgen?
 De zucht tot nieuwigheên, valsche yver, kommer, schrik
 Beroert gantsch Mecca in dit vreeslyk oogenblik.
 Nog roept dat volk, waarään uw gunststeeds is gebleken,
 Tot u, zyn' Vader, om de vrede u af te smeeken.

Z O P I R.

Hoe! Vreë met Mahomet! . . . Laf Volk! wat vergt ge
 Wacht uit die vrede niets dan harde slaverny. (my?
 Gaa, dien hem op uw kniën; gehoorzaam vry de wetten
 Des Afgods, wiens gewigt u allen zal verpletten.
 Ik vloek hem met een' haat, die zyne loosheid tart.
 Te pynlyk is de wond van myn verbitterd hart.
 Ook heeft hy van zyn wraak my blyks genoeg gegeven.
 Die wreede deëd myn gade en dierbre telgen sneeven;
 Ik heb tot in zyn heir een bloedbad aangericht,
 Op zyn' verslagen zoon myn krygstrofeën gesticht.
 Het vuur van onzen haat zal't woën des tyds verduuren.

F A N O R.

Verberg voor't minst de vlam. Hy nadert onze muuren.
 Ach! smoor, om't heil des volks, den wrok, die u verheert.
 Wreekt ge, als gy Mecca door zyn hand ziet omgekeerd,
 Uw kroost gestrenger? Komt 's Volks ramp uw wraak te
 stude?

Gy derft uw' Broeder reeds, uw Dochter, Zoon en Gade.
 Spaar dan den Staat, die thans uw maagschap is, uw Bloed.

Z O P I R.

Geen Staaten gaan te grond dan uit gebrek aan moed.

F A N O R.

Een al te fiere moed bragt menig mensch om 't leven.
 Men

Z O P I R.

Men sterve dan!

F A N O R.

Ach! door wat roekloosheid gedreven,
 Stelt ge u aan schipbreuk, in't gezicht der haven, bloot?
 Reeds schonk u 't Godendom een middel in den nood,
 Waardoor gy dien Tiran van't menschedom in kunt too-
 Palmire, die ge onlangs gevangen hebt genomen, (men:
 In zyne Legerplaats van jongs-af aan bewaard,
 Schynt ons een Vreëbodijn, en neêrghedaald op aard'
 Opdat zy Mahomet in 't woeden zou bedwingen.
 Hy eischte reeds haar op door zyne Zendelingen.

Z O P I R.

Zou ik haar afstaan aan dien wreedäart? Wilt gy dat
 Die snoode ooit zy verrykt met zulk een' eedlen schat?
 Moet hem, die met geweld en list ons aan komt randen,
 Dit waerelddeel verwoest en 't all' wil slaan in banden,
 Moet hem zyn gunst door haar voor ons nog afgebeên,
 En schoonheid zyn het loon van woeste spoorloosheên?

Denk niet, daar de ouderdom my doet ten grave spoe-
 Dat minnenyd my noopt op Mahomet te woeden: (den,
 Neen, dit, door ouderdom verzwakt, dit treurend hart
 Is niet meer vatbaar voor een dwaaze minnesmart.

Maar 't zy dat eene maagd, geschapen tot behaagen,
 Steeds, onzes ondanks zelf, onze achting weg moet' draa-
 Of dat, terwijl ik ben beroofd van dierbaar kroost, (gen:
 Myn bittere droefheid door haar byzyn word' verpoosd,
 Myn ziel ist' eenemaal vervuld door die Palmire.

Vanwaar die neiging? maar 't zy reden my bestiere
 Of zwakheid aanspoor', zy zal nooit, dan tot myn pyn,
 Ten prooije of in de magt diens wreedden Dweepers zyn.
 Hoe streelend' waar't voor my, dat, zonder myne verging,
 Zy uit zich-zelf dees plaats verloor tot haar verberging,
 En, teêrgevoelig voor myn weldaën, zorg en raad,
 Zo hevig Mahomet verfoeide als ik hem haat!

In dees gewyde Plaats, niet verre van de altaaren

Van onze Huisgoon, wil zy zich by my verklaaren. . . .
 Zy komt; haar wezen, 'twelk de oprechtheid-zelf ver-
 toont, (woont.
 Wyst, bloozend', duidlyk aan dat deugd haar hart be-

T W E E D E T O O N E E L.

Z O P I R, P A L M I R E.

Z O P I R.
Beminlyk Voorwerp, dat, ten luister deezer landen
 En troost myns ouderdoms, niet in barbaarsche handen
 Maar in myn magt vervielt door 't wankel kryggeluk!
 't Ontziet hier all' met my uw jeugd, uw' bittren druk,
 Uw lieve eenvoudigheid en schoone aantreklykheden.
 Wat ligt u op het hart? Steunt uw begeerte op reden?
 Kan ik u dienen? spreek, 't vermindren uwer pyn
 Zal voor myn' ouderdom de hoogste blydschap zyn.

P A L M I R E.

By u gevangen sints een reeks van zestig dagen,
 Konde ik de strafheid van myn noodlot ligt verdraagen;
 Want schoon de Hemel my tot schreijen oorzaak gaf,
 Uwe edelmoedigheid droogde al myn traanen af.
 't Wil alles dat ik spreek', gy en uw weldaen tevens.

Mynheer! van u-alléén verwacht ik 't heil myns levens.
 Ik voeg myn bede by den eisch van Mahomet.
 Hy wil myn vryheid: ach! dat niets zyn' wensch belett';
 Zo hoor' hy, dat ik u, dien 'k nimmer zal vergeeten,
 Naast zyne en's Hemels hulp myn heil heb dank te wee-

Z O P I R.

(ten.

Gy derft met weêrzin dan zyn strenge heerschappy,
 't Vernielend kryggeweld, de dorre woesteny,
 Dat zwervend Vaderland, aan de onrust bloot gegeven?

P A L M I R E.

Ons Vaderland is daar, waar 't heil is van ons leven.
 'k Verkreeg door Mahomet het eerst begrip der deugd.
 Zyn Vrouwen waakten trouw en vreedzaam voor myn
 jeugd; Een

Een Tempel is haar wyk, waar zy, 't gewoel ontweken
 En van hunn' Heer bemind, den goeden Hemel smee-
 De dag myns ongeluks, helaas! was de eigen dag, (ken.
 Die door het oorlogslot haar rust verbroken zag.

Laat myn beklemd' ziel uw deernis toch verwerven!
 Zy leeft steeds in 't verblyf, 't welk gy my hebt doen

Z O P I R. (derven.

'k Versta't. Gy hoopt eens, tot verheffing van uw' stand,
 Diens trotschen Meesters min te erlangen met zyn hand.

P A L M I R E.

Al siddrende eer ik hem. 'k Verbeeld my in de trekken
 Zyns wezens menigwerf een' vreeslyk' God te ontdek-
 Wel verr' van dat de hoop op zyne trouw mystreel', (ken.
 Myn laagheid en zyn glans verschillen al te veel.

Z O P I R.

Uit welk een' laagen staat gy ook zyt opgerezen,
 Nooit moet hy uw Gemaal, veel min uw Meester weezen.
 Ligt sproot gy uit een bloed, waarāan die Vorst in schyn,
 Die toomlooze Arabier altoos moest dienstbaar zyn.

P A L M I R E.

Nooit zal my, van geslagte of vaderland onweetend,
 Die waan bekruipeu. 'k Heb, van kindsbeen af geketend,
 My zonder tegenzin aan slaverny gewend;
 En, buiten zyne Leer, bleef me alles onbekend.

Z O P I R.

't Bleef all' u onbekend! Kan u die staat behaagen?
 Gy zyt slavin, en kent uw vaderland noch maagen!
 Ik, eenzaam in myn hof en van myn kroost beroofd,
 Had my in u een' steun myns ouderdoms beloofd;
 Myn zorg om eenmaal u in beter stand te stellen
 Had mooglyk dan verzacht de rampen, die my kwellen:
 Maar neen; myn Land, myn Wet verwekt uw zielver-

P A L M I R E. (drlet.

Hoe kan ik de uwe zyn? 'k Behoor my-zelve niet.
 Ik eer uw goedheid; 'k zal met smarte uw oog ontwyken;
 Maar Mahomet deed my de zucht eens vaders blyken;

Z O P I R.

Wat Vader! Goden! die Verleider! die Tiran!

P A L M I R E.

Wat naamen geeft gy hem! Mynheer! ik beef'er van.
Hem, nu als hunn' Propheet geëerd door zo veel Volken!
Hem, 's Hemels Afgezant en 't hoofd der Hemeltolken!

Z O P I R.

o Wondre blindheid van der ftervelingen waan!
'k Word hier alom verfmaad. Elk bid den voorfpoed aan
Diens Booswichts, die door't Recht gefpaard wierd, en
vermetel,

Door krygs-en ftaatzucht nu durft dingen naar den zetel.

P A L M I R E.

Gy doet my fiddren: ach! ik hoorde nooit voorheen
Zo gruwelyk een taal, zo fchrikkelyke reën.

Myn dankbaarheid verbond door innerlyke neiging
Myn hart aan u; maar gy, wiens lastring of bedreiging
My grieft, myn' Hoederhoont, fchoon niets zyn grootheid
Voert daar den affchrk in, bant daar die neiging uit. (fuit,

Z O P I R.

Heethoofdig Bygeloof! uw onverbiddlyk woeden
Verdooft de menschlykheid der tederfte gemoeden.
'k Beklaag u, ach! Palmire! en myn meêdogenheid
Befchreit uw dooling.

P A L M I R E.

Word myn beê my dan ontzeid?

Z O P I R.

Ik zal aan dien Tiran', die (wat gy ook moogt denken)
Uw buigzaam hart misleid, u nimmer wederfchenken.
Ja, 'k zie u aan gelyk een onwaarddeerlyk goed,
Om 't welk op Mahomet myn haat te feller woed.

D E R D E T O O N E E L.

P A L M I R E, Z O P I R, F A N O R.

Wat wilt gy, Fanor?

Z O P I R.

FANOR.

U de komst van Omar melden.
De poort, vanwaar men ziet naar Moads vrugtbre velden,
Is hem geopend.

ZOPIR.

Wien? dien Omar, die zo woest
De dwaaling eert en viert, die hy verdelgen moest;
Die lang den dwingland, thans zyn' Afgod, heeft bestre-
Dit Land zyn' bystand zwoer? (den,

FANOR.

Ligt staaf hy nog die eeden.
Die stoute Krygsman, thans min vreeslyk dan voorheen,
Voert wel het oorlogszwaard, maar brengt' olyfmeteen.
De Hoofdliën spraken hem: de vrede is zyn verlangen.
Hy eischt een' Gyzelaar, dien hy reeds heeft ontfangen;
En Seïd volgt zyn schreên.

PALMIRE.

Wat heil in tegenspoed!

ZOPIR.

Hoe! Seïd!

FANOR.

Omar komt.

ZOPIR.

Men hoor' hem, wyl men moet.

Tegen Palmire, die daarop vertrekt.

Gaa heen, Palmire! Moet ik Omar hier gedoogen!
Wat mag zyn oogmerk zyn? Wat durft zyn trotsheid
poogen?

ô Goôn myns Vaderlands, die sints drieduizend jaar,
Het kroost van Ismaël beschermd hebt in 't gevaar!
ô Zon, ô Starren, die, ontzagchlyk in uw praalen,
De afbeeldzels zyt der Goôn; wier licht ge op ons doet
daalen!

Uw invloed ondersteun' den onverschrokken moed,
Die nimmer my begaf, hoe 't onrecht hebb' gewoed!

M A H O M E T,
VIERDE TOONEEL.

ZOPIR, OMAR, FANOR.

Na driepaar jaaren keert ge in Mecca, door uw daaden
En arm welêr beschermd, nu door uw hart verraaden.
Elk roemt hier nog uw' moed, aan lafheid ongewoon.
Verzaaker onzer Wet! Verzaaker onzer Goôn!
Nieuw Vyand deezer Stad, wier rust gy moest beveiligen!
Wat stoutheid dryft u aan, dat gy haar durft ontheiligen?
Gy, Slaaf eens Roovers, die alôm elks vloek verdient!
Wat wilt ge?

OMAR.

U redden door myn voorspraak als uw vriend.
De groote Mahomet, begaan met uwe smarte,
Ontziet uw' ouderdom, voorâl uw moedig harte:
Hy reikt een hand u toe, die straks u kan verlaan,
En, zich verneedrend, bied door my de vrede u aan.

ZOPIR.

Een eerloos Muiteer, die zelf om genaë moest smeeken,
Durft ons nog stout van vrede, als zyn schenkaadje, spreek-
Goôn!duld gy dat, ondanks zyn gruwlen, Mahomet (ken!
Oms tot de vrede dwinge of ons daarvan ontzett?
En gy, door dien verraër tot Afgezant verkoren,
Gy, Omar! schaamt ge u niet naar zyn bevel te hooren?
Hebt gy hem, laag van staat en elks verâchting waard?
By't schuim van't slechtste volk niet kruipen zien langs
de aard'?

Wat was hy toen nog verr' van zo befaamd te weezen!

OMAR,

Verblind door waardigheên, by'twufft Gemeen geprezen,
Waardeert gy thans verdienste en menschen even stout,
Alsôf't geluk u nog zyn weegschaal had betrouwd.
ôTrotsch en magtloos Mensch! bleef u dan nog verholen,
Dat

Dat zelfs 't geringste rupsje, in 't kronkrend blad verscho-
 Voor 't al beschouwend Ooggeen mindre waarde heeft (len,
 Dan de adelaar, wiens moed door lucht en wolken streeft?
 De Menschen immers zyn elkaer gelyk in waarde:
 Geboorte niet, maar deugd maakt hun verschil op aarde.
 Als zich een groote geest van 't Lot begunstigd ziet,
 Verkrygt hy 't all' door zich, maar door zyne afkomst niet:
 En zulk een' heb ik my ten Meester uitgelezen.
 In 't groot Heeläl heeft hy alléén 't verdiend te weezen.
 Al 't menschdom moet zo wel zich buigen voor zyn' staf
 Als ik, die 't voorbeeld aan de volgende eeuwen gaf.

Z O P I R.

Ik ken u, Omar! 't Is vergeefs met list te poogen (gen;
 Dien Dwaalgeest als een' Held te schildren voor myne oo-
 Ja, schoon gy elders 't Volk begunichelt door uw reën,
 'k Verächt den Afgod, die door hen word aangebeën.
 Laat door een' valschen waan uwe oogen niet verblinden.
 Doorzie den Schynprofeet, aan wien ge u liet verbinden.
 Beschouw in hem den Mensch, opdat gy klaar beïest
 Hoe gy een harsfenschim-alléén in hem verheft.
 Laat af door dweepery of list ons om te leiden.
 Gebruik uw reden, van 't vooroordeel afgescheiden;
 En zie met my uw' Heer eens in een juist verhoog:
 Dien Kemeldryver, die zyne eerste Gaë bedroog,
 En door het schynschoon van belagchelyke droomen
 Het bygeloovig Graauw geheel heeft ingenomen,
 Dien Mui ter zult gy dan gebogen aan myn kniën,
 Door veertig Gryzaarts tot den ban veröordeeld zien.
 Door die te ligte straf verërgerd in zyn trekken,
 Zworf hy met Fatima in naare en doodsche sreeken.
 Zyn Volgers wisten sints, alöm verjaagd, gedoemd,
 Door 't bevigst woeden, 't welk hun Leerling goddlyk
 En stad en woesteny in rep en roer te zetten. (noemt,
 Medina zag zich ras door hun vergif besmetten.
 Gy, gy zocht zelf, toen door de reden nog geleid,
 't Vergif te stuiten, eer 't zich verder had verspreid.

Ik Zag u gelukkiger en eedler in die tyden
Den Dwingland, wien gy thans ten Slaaf verstrekt, bestry-
ls hy een waar Profeet, waarom hem ooit gestraft? (den.
Of, zo hy 't Volk bedriegt, waarom hem hulp verschaft?

O M A R.

(de

Ik Zocht hem te straffen, toen ik hem niet recht beschouw-
En in 't begin zyns loops dien grooten Man mistrouwde;
Maar toen ik zag dat hy geboren is alléén
Om van 't hervormd Heelal te worden aangebeên; (gen,
Toen 'k zag, door d'invloed van zyn'geest verlicht van oo-
Dat hy, verbaazende elk door zyn geducht vermogen,
Welspreekend', kloek van moed en stout in zyn gebod,
De misdaên wikte, en strafte of kwydschold als een God,
Deed my zyn grootbedryf my straksvoor hem verklaaren.
Hy loont zulks door 't geschenk van troonen of altaaren.
Ik was, 'k beken het u, eertyds zo blind als gy.
Ontsluit uwe oogen thans; veränder nevens my;
Bedwing uw heete drift; laat af uw' roem te draagen
Op 't lastren onzer Leere, op 't kermen onzer maagen,
Of op vervolging, u, hoe wreed ze ook waar', mislukt.
En val den Held te voet, dien ge eertyds hebt verdrukt.
Kus, kus zyn hand; zy voert den donder, schoon ze u
'k Beziden hoogsten rang, na Mahomet, op aarde. (spaarde.
Door dien, die ovrig is, word gy genoeg verhoogd,
Dat gy dien nieuwen Heer met eere erkennen moogt.
Zie wat ik was en ben. Het laage volk moet knielen,
En is alleen geschikt ten dienst der groote zielen.
't Geloof'; 't verwondre zich; 't gehoorzaam' haar geboon!
Vreest gy de slaverny, klim dan met ons ten troon:
Deel in onze eere, en, verr' van zonder eer te leeven,
Doe, moede van het Graauw te volgen, doe het beeven.

Z O P I R.

Ik Wil niemand siddren doen dan u, of Mahomet,
Of andren, hem gelyk, of slaaven van zyn Wet. (geeren,
Hoe! zou het Hoofd des Raads, trouwloos, naar uw be-
Een' Muiter kroonen, cen' Bedrieger hulde zweeren!

'k Wil

'k Wil niet ontkennendat die Dwaalgeest, trotsch vanaart,
 Voorzichtigheid met moed, beleid met daaden paart;
 Ik ken zyn gaaven wel; 'k weet ze u ook op te noemen.
 Hy, zo hy deugd bezat, ware als een held te roemen.
 Maar dees uw Held heerscht doorverraad end winglandy,
 Ja geen tiran bedreef meer gruweldaen dan hy.
 Zyn goedheid is bedrog. Laat af daarvan te spreekē.
 Zyn grootstekunstis slechts de kunst van zich te wreeken.
 Een doodelyke slag heeft in dit kryggeweld
 Zyn'zoon van't licht beroofd: myn hand heeft hem geveld.
 Ik stemde 's Vaders ban; ik bragt den Zoon om 't leven.
 Zo min als hem zyn toorn, zal my myn haat begeeven.
 Hy moet my dooden als hem Mecca wederziet.
 Een, die rechtvaardig is, verschoont het misdryf niet.

O M A R.

Wel; ten bewys dat hy op u niet is verbolgen,
 U vryspreekt en u nood zyn voorbeeld na te volgen,
 Deel met hem-zelv', en schenk uw Stammen al den praal,
 Den roof der Koningen, verwonnen door ons staal.
 Stel op de vrede en op Palmire een prys. Voor beiden
 Is al het onze 't uw'.

Z O P I R.

Hoe! wilt gy my verleiden?
 My schande veilen, om de vrede u af te staan
 Voor zyn' gehaaten schat, het loon van euveldaen?
 Wilt gy dat ik Palmire aan hem zal wedergeeven?
 Neen; ze is te deugdzaam om als zyn flavin te leven.
 'k Wil haar onttrekken aan dien Loozäart, die zo wreed
 De goede zeden schend, als stout 's Lands wet vertreed.

O M A R.

Ik hoor u telkens als een' strengen Rechter spreekē,
 Die, als hy vonnis velt, een' booswicht doet verbleeken.
 Denk; spreek als 't Staatsliên voegt. Erkenme als Afgezant
 Van een' doorluchtig' Mensch; een' Koning....

Z O P I R.

Welk een schand'!
 Hy

Hy Koning! spreek; door wien?

OMAR.

Door zege en groote daaden.

Terg zyn vermogen niet: ontzie zyn lauwerbladen.
Hy wil dat elk niet slechts hem als verwinnar roem',
En Overheerscher, maar ook Vreêhersteller noem'.
Hy heeft nog aan den boord des Saïbars zyn benden
Byëen; zy staan gereed zich naar deez' muur te wenden.
Spar, bid ik, spaar's Volks bloed. Het slagzwaard is gewet:
Maar eerst wil u de Held hier zien.

ZOPIR.

Wie? Mahomet?

OMAR.

Hy-zelf; hy dringt daarop.

ZOPIR.

Ware in dees heilge wallen,
Verraader! my-alléén 't gebied ten deel gevallen,
Ik had u, door uw straf, myn antwoord doen verstaan.

OMAR.

'k Ben waarlyk, Zopir, met uw valsche deugd begaan:
Maar nu een laffe Raad, wiens trots u moest verveelen,
In 't wanklend voordeel van uw landbestier mag deelen
En nevens u regeert, ga ik terstond daarheen.

ZOPIR.

Ik volg u. Laat ons zien wien hy gehoor verleen'.
Bepleit, terwyl ik Wet en Goôn en Land verweere,
Daar tegen my, Onzaalge! een nieuwe en wreede Leere,
Die de onze doemt; en die een valsche Hemeltolk,
Met Moordtuig in de vuist, verkondigt aan het Volk.

Tegen Fanor, terwyl Omar naar binnen gaat.

Gy, Fanor! help met my zynherwaartskomst verhoeden!
't Is zelf een booswicht, die een' booswicht spaart in 't
woeden.

Men slaa zyn' hoogmoed neêr, bereij' zyn wisse straf,
Verydle zyn ontwerp, of storte zelf in 't graf!

'k Zal, zo de Raad my hoort en met my aan durft spannen,
't Heelâl verlossen van den snodesten der tirannen.

Einde des Eersten Bedryfs.

T W E E.

T W E E D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

PALMIRE, SEÏD.

Wat Engel voert u hier, daar ik in ketens kwyn?
Zyt gy het, Seïd! Zou myn leed geëindigd zyn?

SEÏD.

ô Lust myns levens, die, in al myne ongenugten,
Het eenig voorwerp waart van myn gebeên en zuchten
Sints dien bedroefde dag, toen 's Vyands yzren vuist
Urukte uit mynen arm, van stof en bloed begruisd,
Daar we aan den Saïbar met onze krygsmagt stonden!
Hoe heb ik, uitgestrekt op dooden en gewonden,
Aan dien gehaaten stroom de dood om hulp gebeên,
Terwyl die wreede doof voor myne klagten schein!
In welk een' poel van schrik, wanneer ik, overrompeld,
Palmire derven moest, heeft my uw nood gedompeld!
Hoe wekten liefde en vrees myn raazend ongeduld,
Omdat myn wraakzucht zich niet ylings zag vervuld!
Hoe drong ik 't stormen aan op deeze onzaalge wallen!
Hoe wenschte ik naar den fryd, en brandde om aan te
vallen,

En Mecca, 't welk in u zo schoon een' buit bekwam,
Met myn bebloede vuist te zetten in de vlam! (ven,
Maar thans zond Mahomet, wiens oogmerk, hoog te loo-
Altoos 't bepaald vernuft der menschen streeft te boven,
Held Omar naar deeze wal. Naauw' hoor ik deeze maar';
Of vlieg hem achter na. Men eischt een' gyzelaar;
'k Treed toe; ik bied my aan en mag myn' wensch verwer-
Dus zal ik hier met u gevangen zyn of sterven. (ven.

PALMIRE.

Getrouwe Seïd, pas voor dat gy 't hevigst leed
Van myn vertwyfling door uw komst bedaaren deed,
Wierp

Wierpikmy voordekniën myns trotschenRoovers neder.
 " Weet alles; (zeide ik) zend aan Mahomet my weder.
 " Myn hart ligt in zyn heir begraaven: geef gehoor:
 " Hergeef my 't eenig heil, 't welk ik door u verloor."
 "k Bedaauwde, al weenende, zyn voeten onder 'tspreken.
 Zyn weigring echter volgdeop myn neërslagtig smeeken.
 Myne oogen wierden als verduisterd voor een' poos;
 Myn bloed scheen stil te staan, ik zelve levenloos,
 En geen de minste hoop tot troost my bygebleven:
 Maar Seïd! door uw komst is al myn angst verdreven.

SEÏD.

Wie is die wreevle, die uw traanen kon weërstaan?

PALMIRE.

't Is Zopir, eerst, zo 't scheen, met mynen ramp begaan;
 Maar eindlyk dorstdie wreede aan my rondüit ontdekken
 Dat niets Palmire zoude aan zyne magt onttrekken.

SEÏD.

Hy zal zich in zyn' waan gewis bedrogen zien.
 Myn Meester Mahomet, Held Omar, ik misfchien,
 (Want 'k durf my noemen by die gloriryke naamen;
 Verschoon uws minnaars trots) wy zullenmoedig saamen
 Uw boeijens breeken en uw blydschap zien hersteld.
 Doorluchte Mahomet, dien steeds 't geluk verzeld,
 Voor wien de wallen van Medina zyn bezweken
 En by wiens legervaan myn krygsdeugd is gebleken,
 Zal Mecca bukken doen, zo ras hy zulks gebied.
 Zyn Veldheer zag hier, by zyn komst, dien afkeer niet
 In Meccaas burgren, die een' Vyand straalt uit de oogen,
 Als hy den zegepraal eens Vyands moet gedoogen.
 Eengrootontwerp uitnaam zyns Meesters spoorthemaan.

PALMIRE.

Die Meester mint ons; zou van boeijens my ontslaan:
 Ons hart is hem gewyd: hy zou ons saam verëenen:
 Maar hy is verr' van hier, daar we in de kluisters weenen.

T W E E.

T W E E D E T O O N E E L.

PALMIRE, OMAR, SEÏD.

OMAR.
De hoop vervulle uw ziel! Uw kluisters zyn geflaakt:
 De hemel is met u, want Mahomet genaakt.

SEÏD.

Hoe! hy?

PALMIRE.

Myn Vader?

OMAR.

Ja; door zynen geest gedreven,
 Heb ik in aller yl my naar den Raad begeeven,
 En sprak: „ De Gunsteling van 't Lot, dat t'aller uur
 „ Den krygskans regelt, is geboren in uw' muur.
 „ Hy wierd der Vorsten Vorst, de steun van hun vermogen:
 „ En gy, gy wilt hem tot uw' Burger niet gedooogen!
 „ Hy zoekt uw slaverny, verderf, noch wisten val.
 „ Hy, als Beschermer, maar als Leeraar bovenal,
 „ Komt in uw harten tot uw heil zyn' zetel stichten.”
 De Raadschynt meerendeels op dat vertoog te zwichten
 En weiffelt in zyn keur; maar Zopir, stug van geest,
 Die de onverwinbre kracht der reden vat en vreest,
 Wil dat het Volk vergaer', waaröp hy schynt te hoopen.
 't Vergaerde. Ik kom methem daar 't Volk is saamgeloopen.
 De Burgers, door myn taal verslagen of bekoord,
 Ontsluiten in het eind' voor Mahomet de poort.
 Zyn haardsteên ziet hy weêr, sints vyftien jaar verbannen.
 Hem volgt zyn heldenschaar', de bloem der oorlogsman-
 Van Ammon, Hercid-zelv' en Ali vergezeld. (nen,
 Elk haast zich. 't Volk verschilt in 't vonnis, dat het velt,
 Dees haat en vloekthem; die verklaart zich zyn' beminnaar:
 De eennoemt hem Dwingeland en de ander Overwinnaar.
 Dees, hem nog dreigend', doemt en lastert zyn bestaan.
 Die

Die werpt zich aan zynkniën, omhelstze en bid hem aan;
 Wy galmen vast by 't Volk, alreeds verrukt van blyheid,
 De heilge naamen uit van Kerkdienst, Vrede en Vryheid.
 En Zopirs aanhang, met den doodschrik op't gelaat,
 Spuugt vruchteloos de gal van magteloozen haat;
 Daar Mahomet, (hoe hoog 't gedruis ook zy gerezen)
 Als Meester, toetreed met een zacht en deftig wezen.
 Intusfchen word alöm het krygsbestand verklaard,
 Hy komt.

D E R D E T O N E E L.

MAHOMET, ALI, HERCID, AMMON, *Gevolg
 wat achterwaarts op het Tooneel, en voorään op
 zyde PALMIRE, OMAR, SEÏD.*

MAHOMET.

o **Z**uilen van myne oppermagt op aard'!
 Gy, Ammon! Hercid! en gy, Ali! moet u keeren
 Tot dit onkundig Volk, om 't in myn' naam te leeren.
 Beloofst en dreigt, opdat de waarheid hier verryz'.
 Elk myne wet omhelze en haar al siddrend' pryz'.

*(Terwyl Ali, Hercid en Ammon binnengaan, treed
 Mahomet voorwaarts, en, Seïd ziende, vervolgt:)*

Hoe! Seïd hier!

SEÏD.

Myn Vorst! Myn Vader! Dat Vermogen,
 Welks invloed u bestiert, is my voorüitgetogen.
 Ik, 't all' voor u getroost, al wierd ik zelfs geslagt,
 Voorkwam uw' last.

MAHOMET.

Gy moest diën hebben afgewacht.
 Wie meer doet, dan ik eisch, vergeet ligt my te vreezen.
 'kVolg's Hemels wil; en gy, leer my gehoorzaam weezen.

PALMIRE.

Mynheer! verschoon zyn drift om al myne ongeneugt!
 Wy,

Wy, opgevoed by u fints onze teedre jeugd,
 Zien door een zelfde zucht ons naar elkaer gedreven.
 'k Was hier aan ramp op ramp, helaas! ten prooij'gegee-
 Verre af van u en hem, kwynde ik in slaverny. (ven.
 Myn smart schein naauwlyks iets verminderd; en zoudgy
 Den aanvang myns geluks op d'eigen stond verbreeken?

MAHOMET.

'k Lees in uw hart, Palmire! Onnoodig meer te spreken.
 Dat niets u meer ontroere of u verwondring baar!
 Gaa; 'k zal, ondanks de zorg voor rykstroon en altaar,
 Uw welvaart en geluk uit al myn magt volmaaken.
 Ik zal voor u niet min dan voor al 't menschdom waaken.

Tegen Seïd.

Gy, volg myn benden.

Tegen Palmire.

Gy, Palmire, wees te vreên.

Draag voor uw' Kerkdienst zorg; vrees Zopir hier alléén.

VIERDE TOONEEL.

MAHOMET, OMAR.

MAHOMET.

Grootmoedige Omar! blyf; ik wil voor u niet veinzen.
 Hoor dan van my, 't word tyd, myne innigste gepeinzen.

Het draalen eens belegs, in d'uitslag ongewis,
 Kan mynen loop weërstaan, die nog niet veilig is.
 Men geëve aan't Volk, verblind doorzoveel schitteringen,
 Geen' tyd om met het oog in myn besluit te dringen!
 't Vooroordeel, waarde Vrindlis Heerscher over 't Volk.
 Gy weet, wat godspraak of gerucht een' Hemeltolk
 't Gebied der aard' beloofde, als hy met zegezangen,
 Nadat hy 't all' verwon, in Mecca was ontfangen,
 Alwaar hy 't woeden van den oorlog zou verhoên.
 Ik wil myn voordeel thans met deeze dwaaling doen.
 Maar zeg aan Mahomet, intuschen dat de zynen

B

't Ont

't Ontwerp van 't wuft Gemeen arglistig ondermynen,
Wat ge in Palmire zaagt, van Seïds aart gelooft.

O M A R.

Van al die kindren, die door Hercid zyn geroofd;
Den last uws juks gewoon, uw wet eerbiedig roemen
En uwe kerk hun kerk, u hunnen vader noemen,
Zyn zy het zachtst van hart, het leidelykst van geest
En altoos aan uw' dienst het sterkst verknocht geweest.
Meer onderdaanig dan alle uwe Muzulmannen....

M A H O M E T.

Neen; 'kziehen tegen my op 'twreevligst saamenspannen.
Hun liefde toont genoeg....

O M A R.

Doemt gy die tederheid?

M A H O M E T.

Ach! ken myn woede en hoor wat zwakheid my verleid.

O M A R.

Hoe!...

M A H O M E T.

't Is u wel bekend wat drift, niet te overwinnen,
Verr' boven anderen 't gebied voert in myn zinnen.
In 't midden van den kryg bezorgd voor 't heil der aard,
Zwaai ik het wierookvat, den scepter en het zwaard.
Myn leven is een stryd. In drank en spyze maatic,
Houd ik natuur in toom door wetten, streng en statig.
'k Ontzei my zelfs den wyn, den drank, die 'thart verraad,
Waardoor 't vernuft bezwymt, de toorn aan 't woeden
laat. (tynen,
Geenkoude op 't hoogst gebergt, geen hitte in zandwoes-
Geene ongenaë der lucht deed onzen yver kwynen.
'k Wachtall' myn' troosten loon van 'tzoet genot der min.
Zy doet my stryden; zy is Mahomets Godin; (ren.
Haar zwaai ik wierook toe. Wat zorgzymeook moog' baa-
Die drift kan in myn hart de staarzucht evenaaren.
Palmire is, boven al myn Vrouwen, al myn lust.
Denk dan, myn Vrind! hoe my de minnenyd ontrust,
Als zy, voor my geknield, my in 't gezicht durft hoonen,

En

En openhartig my een' medeminnaar toonen.

OMAR.

En wreekt ge u niet?

MAHOMET.

Besef of ik my wréeken moet.

Ken, ken hem recht, opdat uw haar te selder woed'!

Ken die onzaalge Twee, en wik hun misdaën nader.

Die wreefle Vyand, dien ik haat, is beider Vader.

OMAR.

Wie?... Zopir?....

MAHOMET:

Hercid heeft dit ongelukkig Paar,

Toen kindren, in myn magt gesteld voor vyftien jaar.

Die adders zag men my in mynen boezem voeden;

Zy kennen zich nog niet, terwyl ze op my reeds woeden.

Myn eigen hand slak hun onwettig vuur zelfs aan;

Heilotvoegthierbyéén eenreeksvangruweldaën. (mogen,

'k Wil... maar hun Vader komt... Ondanks zyn onver-

Zienwyzyn'toorn en haat reedschittren uit zyne oogen.

Gaa heen, myn Omar! zorg, terwyl ge op alles let,

Dat Hercid deeze poort met zyne wacht bezett',

Breng my bescheid: ik zal naar dit gesprek my voegen;

Den slag, die Zopir dreigt, weêrhouden of vervroegen.

V Y F D E T O O N E E L.

ZOPIR, MAHOMET.

ZOPIR, *een weinig achterwaarts.*

Helaas! wat wreed verdriet! Hoe word myn rouw ver- (zwaard!
Moet ik hier spreken met den Dwingeland der Aard?[?]

MAHOMET.

Laat ons te saam door vree'tgewelddes krygs betoomen.

Zie Mahomet; tred toe, bloos niet; spreek zonde's

ZOPIR.

schroomen.

Ik bloos om' u-alléén, wiens list uw Vaderland

B 2

Op

Op 't punt bragt van zyn' val; om u, wiens stoute hand
 Hier 't zaad der gruwlen strooit, en midden in de vrede
 't Moorddaadig oorlogszwaard geruktheeft uit de schede.
 Uw naam-alléén heeft hier de neiging van het bloed,
 De trouw der kuylyksmin verjaagd uit elks gemoed:
 En dit bestand zal u gewis ten middel strekken,
 Opdat ge uw wraak op ons te veilger kunt voltrekken.
 Der burgren tweedragt volgt uw schreden, waar gy gaat.
 Gy, die de stoutheid mengt met logen en verraad,
 Tiran uws Vaderlands! komt gy in deeze strecken
 My dus van vrede, en van een' nieuwen Godsdienst
 M A H O M E T. (spreken?)

'k Zou, zo ge een ander waart, na zulk een onbescheid,
 Gewis alleen den geest doen spreken, die my leid;
 Het zwaard en de Alkoran in myn bebloede vuisten
 Zou hen verstommen doen, die stout daar tegen druisch-
 Myn vreesfelyke stem, die niemand kan weerstaan, (ten;
 Zou, als de donder, hen ter aarde nederflaan:
 Maar 'k spreek, als mensch, met u. 'k Ben, om u myngepein-
 Te heelen, al te groot. 'k Ontdek my zonder veuizen. (zen
 Ken Mahomet geheel. Wy zyn alleen en vry.

Ik ben heerschzuchtig, en, schoon elk het is met my,
 'k Weet Burger, Priester, Vorst noch Hoofd van leger-
 schaaren,

Wier glorirykst ontwerp het myn'kon evenaaren. (breid
 Geen Volk, dat op zyn beurt zyn' naam niet heeft ver-
 Door kunst of wetten, doch vooral door dapperheid.
 Den tyd des Arabiers zien we eindelyk verschynen.
 Dat moedig Volk, alleen bekend in zyn woestynen,
 Zag al te lang zyn' roem begraven in het zand.
 Zie thans den dag, geschikt tot zynen glorifstand;
 't Heelal, van 't Noorden, tot aan 't Zuiden, door de woede
 Deskrygsvernield; den Pers, nog zwemmende in zyn' bloe-
 Zyn' rykstroon ondermynd; den Indiaan outzet (de;
 Van vryheid en van moed; d'Egyptenaar verplet;
 Den luister gantsch verdoofd van Constantinus wallen,
 En

En 't Roomfche Keizerryk alöm verwrikt, vervallen.
 Datmagtigligchaam, gantschverfcheurd, beroofdvan eer,
 Door tweedragt kwynend, heeft byna geen leven meer.
 Der Arabieren troon, zo gy me uw hulp doet blyken,
 Werde opgericht door ons op de afche en 't puin dier
 Ryken!

Een nieuw Regeerder, die een nieuwe Leer' befchut,
 Is thans 't verblind Heeläl van 't allergrootfte nut.

Het viel Oziris in Egypte, en Zoroaster
 In Azië niet zwaar 's Volks haat te ontgaan en lafter.
 Zo heeft ook Minos, wien het oude Crete ontzag,
 En fchrandre Numa, wien Itaalje te eeren plag,
 De volken, die toen niets van Koningen, of zeden,
 Of Kerkdienft wisten, met gemak en fchyn van reden
 Befchierd door wetten, die de domheid deed beftaan.
 Ik tast na duizend jaar die ruuwe wetten aan:
 Ik ben 't, die Volk by Volk een eedler juk doe draagen,
 'k Verdelg de valsche Goön; en waar ik op kom daagen,
 Myn zuivre Tempeldienft bevestigt overäl
 Dan aangroei myns Gebieds, 'twelk nimmer wanklen zal.
 Myn vaderland kan my van geen bedrog berichten:
 Ik zal 't verheffen; 'k wil 't in zyn verftand verlichten.
 Al't Volk diene één Monarch, omhelze een zelfde Leer'!
 't Is noodig tot zyn' roem dat ik 't vooräf verneêr'.

Z O P I R.

Dit is uw oogmerk dan. Uw ftoutheid wil de zeden
 Der waereld zien hervormd naar uwe zinlykheden.
 Gy wilt, daar moord en fchrik gepaard gaan aan uw zy',
 Door dwang bewerken dat al't menschedom denke als gy.
 Gy, die dit oord verwoest, komt, zegt ge, om 't Volk
 te leeren.

Ach! zo 't zich immer liet door dwaaling overheeren,
 Indien een logennacht benevelde ons gezicht,
 Wat naare toortfen zwaait ge, opdat gy ons verlicht!
 Spreek op. Wat recht hebt gy tot leeren, tot voorfpellen?
 En ons als Hoofd van Kerk en Staat de wet te ftellen?

MAHOMET.

't Recht dat een sterke geest, die voor geen' weêrstand
Op 't wankelmoedig Volk en grove zielen heeft. (beeft,
ZOPIR.

Hoel mag een Muter, zohem moed en heerschzucht drin-
Tot nieuwe slaverny zyn landgenooten dwingen? (gen,
Is hem het recht vergund, dat hy al 't Volk verleid,
Zo hy 't met oordeel doet en schyngrootmoedigheid?

MAHOMET.

Ja, Zopir. Gy bemint de oprechtheid te overbodig.
Ik ken uw Volk. Gewis; het heeft de dwaaling noodig.
Myn Tempeldienst, 't zy hem de waarheid onderstutt',
't Zy hy de valscheid hebb' ten grondslag, is hen nut.
Wat zegen konden u uw Goden doen weêrvaaren?
Wat lauwrn groeijen aan den voet van hunne altaaren?
Uw laage en duistre Leere, al was zy waarlyk rein,
Ontëert den mensch, verzwakt zyn' moed, ver dwaast zyn
brein.

Myn Wet verheft de ziel en leert de vrees verbannen:
Myn Wet vormt Helden.

ZOPIR.

Neen; zeg, Roovers en Tirannen,
Richt elders schoolen op voor gruwlen, die gy leert;
Roem in Medina uw bedrog, daar gy regeert,
Daar ge onder uw banier uw Dwéepers heengetogen,
En uws gelyken voor uw voeten ziet gebogen..

MAHOMET.

Voorlang had Mahomet reeds zyns gelyken niet.
Gantsch Mecca fiddert, en Medine cert myn gebied.
Bestem de vree, opdat ge uw' val vermyd.

ZOPIR.

ô Wreede!

Uw mond, maar niet uw hart, raad Zopir aan tot vrede.
De list.....

MAHOMET.

Is my onnut, en waar' myn' rang tot hoon:
Zy

Zy is der zwakken steun. Wie magt heeft, geeft geboon.
Op morgen eischt myn wil all' wat wy heden vraagen:
Op morgen, Zopir! kan ik u myn juk zien draagen:
En thans wil Mahomet met u in vriendschap treen.

ZOPIR. (heên!

Wy vrienden worden!... Wy!... Wat nieuwe spoorloos-
Wat Oppermagt zou zulk een wonderwerk verrichten?

MAHOMET.

Ikken eene Oppermagt, die't all' voor zich doet zwichten;
Die nevens my u raad.

ZOPIR.

Wie...?

MAHOMET.

Uw belang, de nood.

ZOPIR.

Eer zink' het starrenheir in 's afgronds duistren schoot,
Eer zulk een band ons bind'. 't Belang, by u geprezen,
Moog' de uwe, Bilykheid zalsteeds myn godheid weezen.
Hun groot verschil duld geen verbond, zelfs niet in schyn.
Verklaar u, zo gy durft: wat zou de grondslag zyn
Der snoode vriendschap, hier door u my opgedraagen?
Geef antwoord. Is't uw Zoon, doormynen arm verflagen?
Of zyn't myn Kinders, die uw wreedheid heeft vermoord?

MAHOMET.

Uw Kinders zullen 't zyn, zo gy naar reden hoort.
Een groot geheim, voor u van onbetaalbre waarde,
't Welk, buiten Mahomet, geen stervling weet op aarde,
Zal 'k u ontdekken, u, te lang door my misleid.
De kinders leeven nog, wier sterven gy beschreit.

ZOPIR.

(leeven!...

Wat zegt gy?...welk een vreugd!... Myn kinders zouden
Zy zouden leeven!... Gy my zulks te kennen geeven!

MAHOMET.

'k Bragt hen in 't leger op: zy volgen myn geboon.

ZOPIR.

Myn kinderen geboeid! uw Slaaven!... groote Goon!

MAHOMET.

Ik heb, weldaadig, my verneêrd hen op te voeden,
 ZOPIR. (den?

Hoe!... hebt gy dan uw' toorn niet tegen hen doen woe-
 MAHOMET.

Geenszins; ik strafte hen om 's Vaders misdaên niet,
 ZOPIR.

Wat is hun lot? spreek op. Verligt myn zwaar verdriet,
 MAHOMET.

Hun dood of leven staat aan my; en 'k laat u kiezen,
 Gy kunt hen door één woord behouden of verliezen.

ZOPIR.

Hen redden! tot wat prys? Eischt gy myn bloed-alléén,
 Of moet ik in hun plaats de kluisters draagen?

MAHOMET.

Neen:

Maar 'k eisch uw' bystand om't Heelâl te slaan in banden,
 Ruim my uw' Tempel in: stel Mecca in myn handen:
 Geef blyk dat gy me erkent voor 's Hemels waaren Tolk:
 Verkondig d' Alkoran alôm aan't fiddrend Volk:

Leer wat ik u beveel: toon, knielend, my te vreezen:
 'kHergeefudan uw' Zoon en zaluw Schoonzoon weezen,

ZOPIR.

'k Ben vader, Mahomet! en heb een teder hart.
 Myn Telgen weêr te zien na vyftien jaaren smart,
 Haar weêr te zien, en, teêr door haar omhelsd, te sterven,
 Deed myne ziel gewis de zoetste vreugd verwerven.
 Maar, moet ik door myn' raad myn Volk en Vaderland
 Uw' Kerkdienst volgen doen, of zelfs met eigen hand
 Myn kinders dooden in den bloei van hunne dagen,
 Geen twyfling (ken my recht) zal myne keur vertraagen.

MAHOMET, *terwyl Zopir binnengaat, en Omar
 van de andere zyde uitkomt.*

Hardnekkig Burger! gaa, trotsceer myn woede vry;
 Ik zal welhaast nog min verzoenlyk zyn dan gy.

Z E S.

Z E S D E T O O N E E L.

M A H O M E T , O M A R .

Dit moet ge, ó Mahomet! of alles is verloren.
 Het goud heeft my alreeds geheimen op doen spooren,
 't Bestand is morgen uit, en Zopir hier het Hoofd;
 Op morgen Mahomet geboeid, van 't licht beroofd.
 De helft des Raads, die u in 't veld niet durft verwachten,
 Ontworp uw vonnis reeds en zal u durven slagten.
 Die snoode heldenmoord word hier een straf genoemd,
 En dat gevloekt verraad als billykheid geroemd.

M A H O M E T .

Men zal de myne zien. 't Weérbarstig Mecca beeve!
 Vervolging staafe altyd myn' roem.... Dat Zopir siveve!

O M A R .

Verlies geen' tyd; want als die snoode is omgebragt,
 Zal elk u hulde biën en bukken voor uw magt.

M A H O M E T .

Ik, schoon de spyt my noopt om zelf zyn bloedteplengen,
 Zal in 't verborgen hem den doodstreek toe doen brengen,
 En dus den argwaan van 't Gemeen het best ontvliën,

O M A R .

Die voorzorg is 't onwaard'.

M A H O M E T .

Men moet het toch ontzien,
 Ik heb een' arm van doen, die, vaardig op myn wenken,
 Hem doode, en my de vrucht dier zege wensch' te schen-

O M A R .

(ken,

Verkies daar Seïd toe.

M A H O M E T .

Hoe?... Seïd?

O M A R .

'k Weet gewis
 Dat hy tot zulk een' slag het rechte werktuig is.

B 5

Hy,

Hy, Zopirs Gyzelaar, kan 't veiligst hem bespringen,
 En wreken u op hem. Uwe andre gunstelingen,
 Bedaard, schoon yvrig, zien de zaaken reeds te klaar,
 Om, onbedachtzaam, zich te storten in gevaar.

Hun ryper ouderdom heeft ook aan 't wuft vermogen
 Der ligtgeloovigheid hen reeds ten deele onttogen.
 Zoek dan 't eenvoudigst hart; een' mensch, door drift
 verblind;

Een' geest, die al zyn vreugd in zyne ketens vind.
 De Jeugd laat tot dien waan het meest zich overreeden,
 En Seïd is verblaafd aan bygeloovigheden.
 Hy is een' leeuw gelyk, zyns meesters stem gewoon.

M A H O M E T.

Palmire's Broeder?

O M A R,

Ja; uws trotschen Vyands zoon;
 Die stoute Seïd, die, tot terging uwer zinnen'
 Uw'minnen yd ontvonkt door zyn bloedfchendigminnen.

M A H O M E T.

'kVoel dat ik door zyn' naam in heetergramschap blaak...
 'kVervloekhem. 't Bloed myns zoons sehreewt nog tot
 my om wraak.

Gy, die het voorwerp kent van myn verliefd verlangen,
 Gy, Omar, weet van wien 't het leven heeft ontfangen;
 En dat ik in dit oord, gevaarlyk van rondom,
 Een' Rykstroon, een altaar en offers zoeken kom;
 Dat nooit een moedig volk in myn geheim moet leezen;
 Dat Zopir en zyn zoon myne offers moeten weezen.

Welân; beraaden we ons met myn belang en haat
 En liefdedrift, die my geboeid houdt tot myn' imaad;
 Ja met den Kerkdienst, wien elk eerbied toe moet
 draagen,
 En met den hoogen nood, om wien men 'tall' mag waagen,

Einde des Tweeden Bedryfs.

D E R.

D E R D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

P A L M I R E , S E Ï D.

P A L M I R E.

V ertoef; . . . wat offer moet in 't heimlyk zyn geslagt?
Spreek: welk eenbloed word hier geëischt door de Opper-
Blyf, bid ik. (magt?)

S E Ï D.

't Noodlot gunt my de eer van 't bloed te plengen.
Mynhart wacht nader last; myn arm zal dien volbrengen,
Maar Omar wil dat ik, eer 'k iets my onderwind',
Op 't sterkst aan Mahomet met eede my verbind'.
'k Ga zweeren voor zyn wet geen dood te zullen myden,
En mynen tweeden eed zal ik Palmire wyden.

P A L M I R E.

Waarom ontzegt men my het hooren van dien eed?
Zo 'k u verzellen mogt, gevoelde ik minder leed.
Zelfs Omar, verr' van my te troosten, doet my vreezen,
Spreekt van verraad, van bloed, dat haast gestort zal
weezen,

Van Zopirs aanhang en van 't woeden van den Raad.
't Verdrag loopt haast ten einde en ieder brult van haat.
Elk (naardes Priesters woord, die nooit ons kan misleiden)
Elk grypt de wapens aan, gaat zich ten sryd bereiden.
'k Vrees 't all' van Zopirs kant; en vrees voor u-alleen.

S E Ï D.

Zou Zopir zo trouwloos van harte zyn? O Neen.
Zodra 'k deez' uchtend hier als gyzlaar was gekomen,
Heeft zyn menschlievendheid en deugd my ingenomen.
Ondanks 't vooroordeel wierd ik heimlyk, onverwacht,
Tot hem getrokken door eene onbekende kracht.
't Zy zyn beroemde naam en heusch gelaat my streelden,
En 't snoode doel zyns harte arglistig voor my heelden.

Het

Het zy dat myne ziel, fints 't heugchlyk oogeblik
 Dat ik u wedervond, verbannende allen schrik,
 Vergeetende alle finart, in blydschap opgetogen,
 Niets kende, hoorde of zag, dan u, uw stem en oogen;
 Alhans, 'k verheugde me in zyn tegenwoordigheid.
 Nu haat ik hem te meer: hy heeft myn' geest verleid:
 Maar 'tvalt, hoe zeer de toorn moog'heerfchen op de zin-
 Niet ligt te haaten die men gaarne zou beminnen. (nen,

PALMIRE.

Hoe juist, ó Seïd! is ons noodlot faam verknocht,
 En onzer beider ziel als voor elkaër gewrocht!
 Helaas! indien myn liefde, indien dees teedre banden
 En lieve neigingen my niet aan u verpandden;
 Indien myn geest niet was door Mahomet verlicht,
 Zou 't hart my wroegen dat ik Zopir heb beticht.

SEÏD.

Stel u gerust, Palmire; en laat ons, zonder vreezen,
 De stem des Hemels, als om ftryd, gehoorzaam weezen.
 Een vreeslyke eed staat my te doen. Ik ben gereed;
 Want Mahomet zal ons befchermen na dien eed,
 En onze liefde, opdat geen rampen haar bejeegnen,
 Als Opperpriester, met gewyde handen zeegnen.
 Vaar wel! 'k Zal 't all' bestaan om uw bezit-alléén.

T W E E D E T O O N E E L.

PALMIRE, *alleen.*

Ik kan my niet ontslaan van naare angstvalligheên.
 Dees min, wier denkbeeld my in vreugd hield opgetogen,
 Dees langgewenschte dag fchynt yslyk in myne oogen.
 Wat eed mag 't weezen, dien men thans van Seïd wacht?
 'k Ducht Zopir niet alleen: 'k houd alles hier verdacht.
 'k Eer Mahomet, en beef, hoe hoog ik hem moog'roemen,
 Van heimelyken schrik, als ik zyn' naam hoor noemen:
 Wat diep ontzag dees Held verwekke in mynen geest,
 'k Voel dat myn hart hem, schier zo veel als Zopir, vreest.

ó He

o Hemel! geef my kracht! Myn moed is my ontvloden.
 Al fiddrend dien ik u; 'k volg blindlings uw geboden.
 Ach! droog myn traanen af! . . .

D E R D E T O O N E E L.

M A H O M E T , P A L M I R E .

P A L M I R E .

W at onverwacht geluk!
 De Hemel zend u hier tot troost in mynen druk.
 Mynheer! red Seïd.

M A H O M E T .

Hoe! . . waartoe u dus te ontstellen?
 Voor hem te vreezen, daar ge my u ziet verzellen?

P A L M I R E .

Ik fiddere . . . Gy verzwaart den angst, die my vervoert.
 Wat grooter wonderwerk! Gy-zelf, gy schynt ontroerd.
 'k Zie uw standvastigheid voor de eerstemaal bezwyken.

M A H O M E T . (ken.

'k Moest wel ontroerd zyn doordenshrik, dien gylaat bly-
 Hoe durft gy voor myn oog, door geenen schroom ver-
 bleekt,

Een' gloedontdekken, die mischien myn' toornontsteekt?
 Hoe durft uw hart zich aan gevoelens overgeeven,
 Die u door Mahomet niet eerst zyn voorgeschreven?
 Ik vormde uw hart, maar 't is, door mitery besmet,
 Ondankbaar voor myn gunst en ontrouw aan myn wet.

P A L M I R E . (gen

Wat zegt ge? . . . ach, zie wie hier met neêrgeflagene oo-
 Verbaasd en fiddrend ligt voor u in 't stof gebogen.
 Hebt ge opdeeze eigen plaats myn' moed niet opgebeurd,
 Myn' wensch niet toegestemd, zyn min niet goedgekeurd?
 Die kuische min, waartoe wy ons gedreven vinden,
 Zal met nog sterker band ons harte aan 't uw' verbinden.

M A

M A H O M E T.

Weerftreef die min; ze ontvlamde uit driftig wanbeleid.
Een misdaad ſpruit ſomtyds uit waare eenvoudigheid.
De zoete min wat ook'tbedriegchlyk hart moog' waanen,
Palmire! komt ons ligt te ſtaan op bloed en traanen.

P A L M I R E.

Wel: kſtortteook almy nbloed voor Seïdsheilmet vreugd.

M A H O M E T.

Is uwe wijn zo groot?

P A L M I R E.

Sints we ons, in 't eerst der jeugd
Geroofd door Hercid, aan uw heilig juk gewenden,
Kwam in onshart die drift, eer wyhaar krachten kenden,
De reden vóór, en wies met onze jaaren aan:
De Hemel wrocht ze in ons. Gy-zelf deed ons verſtaan
Dat hy de driften vormt, die zuivre harten blanken,
En geen verandering kent. Zou hy dan heden wraaken
Een liefde, door hem-zely' gekweekt? en met wat ſchyn
Zou 't geen toen vryſtand nu een misdaad kunnen zyn?
Heb ik dan icts misdaan?

M A H O M E T.

Ó Ja; gy moogt vry beeven.

Verwacht geheimen, die ik moet te kennen geeven.
Kies niet dan als myn ſtem u klaar begrypen doct
Wat gy verkiezen moogt en wat gy ſchuwen moet.
Hoor niemand buiten my.

P A L M I R E.

Wien zou ik anders hooren?

Myn ziel heeft immers nooit voor u 't ontzag verloren.
Verknocht aan uwe wet, eer ik uw majesteit.

M A H O M E T.

Een al te groot ontzag baart wel ondankbaarheid.

P A L M I R E.

Ik zal 't geheugen van uw weldaën ſteeds bewaaren,
Of Seïd doe my voor uw oog ten grave vaaren.

MAHOMET.

Weer Seid!....

PALMIRE.

Ach! wat toorn ontvonkt uw streng gelaat!

MAHOMET.

(raad.

'k Gevoel geen gramschap; rys; schep moed en volg myn
 Verban de ontroering, die uw zinnen heeft bevangen.
 'k Heb slechts uw hart getoetst, en waak voor uw belangen.
 'k Verdien ten minste wel dat ge u op my vertrouwt.
 Op uw gehoorzaamheid is uw geluk gebouwd.
 Zyt gy myn eigendom ten loon van myne zorgen,
 Verdien dan weldaen, die 'k u toeschik in 't verborgen.
 Wat ook de Hemel will' dat Seid thans verricht',
 Palmire! spoor hem aan, versterk hem in zyn' pligt.
 Dat hy zyn' eed volbrengt om zich u waard' te maaken.

PALMIRE.

Wat ducht myn Vader? Hy zal nooit zyn' eed verzaaken.
 'k Durf voor zyn hart zo wel als 't myne u borgen staan.
 Hy mint my teder; ja: maar u, u bid hy aan.
 Hy ziet in u zyn' steun, zyn Vader, zynen Koning.
 Myn min strekke u ten borg van zyne pligtbetooning!
 Ik ga: wacht op myn' raad de blyken van zyn' moed.

VIERDE TOONEEL.

MAHOMET, *alleen.*

(gloed!

'k **B**en dan, ondanks my-zelv', vertrouwling van haar
 Haar gulle oprechtheid temt myn' toorn, doch baart my
 smarte,

En grieft, schoon zonder schuld, als met een pook my 't
 harte.

o Vader, Kinders, tot myn' rompspoed voortgebragt!
 Altoos vyandig Bloed! altoos gevloekt Geslacht!

'k Zal u nog deezen dag op 't schrikkelykst betoogen
 Wat op hun beurt myn haat en myne min vermoogen.

V Y F.

M A H O M E T,
V Y F D E T O O N E E L.

MAHOMET, OMAR.

OMAR.

I s meer dan tyd dat gy uw liefde loon verschafft,
Palmire rooft, dees Stad bedwingt en Zopir strafft.
Gy zult al 't Volk voor u verneêrd zien na zyn slagten,
Maar hebt, komt hy u vóór, ook geen geluk te wachten.
Die hier u dienen kan is Seïd, hy-alléén.
Hy komt hier menigwerf, en hoort naar's Gryzaarts reên.
Gy ziet dees wykplaats en dees duistere ommewegen,
Die van uw hofzaal zyn naar zyn verblyf gelegen:
Aldaar zal Zopir, die deez' nacht, uw Leer' ten hoon,
Zyn bede en wierook wyd aan zyn gedroomde Goôn,
Door Seïd, die uw wet nooit dorst in twyfel trekken,
Den Hemel, op uw' eisch, een plegtig offer strekken.

MAHOMET.

Welân dan: Seïd is aan gruwlen toch verpand.
Hy worde eerst offeraar! vervolgens offerhand!
'k Word door myn wraak, myn min, myn wet, myn zorg
voor 't leven,
En 's Noodlots vast besluit tot dit bestaan gedreven.
Maar denkt gy dat zyn moed, door 't Bygeloof verhit,
De blinde woede, die 't doorgaans verzelt, bezit?

OMAR.

Door hem-alléén kunt ge op't bereik uws oogmerks hoo-
Palmire zal, om u, hem zelfs ter slagting noopen. (pen.
Door liefde en bygeloof verblind en overheerd,
Word zyne zwakheid-zelve in razerny verkeerd.

MAHOMET.

Hebt gy zynhart genoeg versterkt door vreeslyke eeden?

OMAR.

De toefel, naare schroom by heilge plegtigheden,
De plaats, het outer, de eed, 't heeft all' hem overmand.
'k Stelde een gewyde pook in 's Vadermoorders hand;
De

DeKerkdienst wet zyn woede. Ik ziehem herwaarts stree-
(ven.

Z E S D E T O O N E E L.

M A H O M E T , O M A R , S E I D.

M A H O M E T. (ven.
Myn Zoon ! 'kmoet's Hemels wil aan u te kennen gee-
Het is zyn hoogst bevel, dat gy door menschenbloed
Den dienst zyns Tempels, ja hem-zelven wreeken moet.

S E I D.

Doorluchtige Propheet, wien ik ben opgedraagen!
Monarch der Volken, die van uwen roem gewaagen!
Gy hebt op myn bestaan eene onbepaalde magt.
Maar 'k bid, bestraal myn' geest, dielicht van u verwacht.
Hoe zal een sterfeling den Hemel wraak verschaffen?

M A H O M E T.

Door uwe zwakke hand wil hy zyn lastraars straffen.

S E I D.

Zo wil dan de Oppermagt, wier gunsteling gy zyt,
Myn' moed verëeuwigen door een' doorluchten stryd?

M A H O M E T.

Zo ge ooit naar glori dingt, moet gy haar' wil betrachten.
Volg haar geheim besluit, zelfs zonder nagedachten.
Gehoorzaam haar: slaa toe: zo sterke, ô Jonge Held!
U de Engel van de dood, die myn banier verzelt!

S E I D.

Wat vyand moet door my het leven zyn benomen?
Wat booswicht omgebragt? Wiens bloed moet ik doen

M A H O M E T. (stroomen?)

Het bloed eens Moorders dien'k altoos met affchrik zag,
Die ons vervolgd heeft en vervolgt tot op deez' dag,
Die mynen zoon versloeg, myn Leer' bestreed en hoonde;
Het bloed des wreedsten, die zich ooit myn' vyand toon-
Het bloed van Zopir. (de;

SEÏD.

't Bloed van Zopir! ... hoe! ... door my! ...

MAHOMET.

Trouwlooze! uw twyfeling is heiligshendery.
 Van hier met elk, die in des Hemels wondre wegen
 Zyn eigen brein en oog stoutmoedig raad durft pleegen.
 Wie denken durft is niet gevormd voor myne Leer'.
 Gehoorzaam my, en zwyg; dit is alleen uwe eer.
 Weet gy wel wie ik ben, en op wat plaats, Ontaarde!
 Ik u het hoog bevel, my voorgelegd, verklaarde?
 Zo Mecca, schoon het nu in dienst der Afgoôn kwyn',
 Nochtans het Vaderland van 't Oostersch Volk moet zyn;
 Dit Tempelchoor der aard' myn wet zal moeten booren,
 De Hemel my tot Vorst en Priester heeft verkoren;
 Weet gy daarde oorzaak van, hoe hoog uw reden klimm'?
 Dit Mecca is de wieg en 't graf van Ibrahim.
 Gehoorzaame Ibrahim, elks eerbied overwaardig,
 Verbande zelfs natuur, en stond by 't outer vaardig,
 Op 't allerstrengst gebod, ter slagting van zyn' Zoon;
 En, nu ik u benoem ter wraak van 's Hemels hoon,
 't Bloed afëisch 'twelk uw handvoorhem-alléén moet plen-
 Durft nog u weiffend hart dat vonnis niet volbrengen! (gen,
 Volhard in 't ongelooft, nu 'k u niet leeren kan:
 Zoek andre Meesters op, onwaardig Mufelman!
 Uw loon was al bereid; Palmire wierd uw Gade;
 Maar gy trótsfeert Palmire en 's Hemels ongenade.
 Lafhartig werktuig van de wraak der Oppermagt!
 De slag, dien gy moest doen, werde u nu toegebracht!
 Ga heen; word slaaf; kniel voor de trotschen, diemy hoo-

SEÏD.

(nen.

'k Moet zwichten, als gy spreekt... 'k Zal my gehoozaam

MAHOMET.

(toon.

Gehoorzaam; tref; en zie, bedekt met Zopirs bloed,
 Door onverganklyke eer dien doodslag u vergoed!

Tegen Omar, ter zyde.

Verlaat hem niet: gy moet in deezen omtrek blyven.

Houd

SEÏD, *ter zyde.*

ô Pligt!...ô Hemel!...welk een smarte!...

Tegen Zopir.

Ach! Zopir! vind ge u met geene andre zorg bezwaard,
Dan dat ge my beschermt en in het leven spaart?

Ter zyde.

(gen...!

Ter grieving vaardig!..ach! wat hoorde ik!...wat vermo-
Vergeeft 't my, Mahomet! myn hart is gantsch bewogen.

ZOPIR.

Mischien verwoudert u de zorg, die 'k voor u droeg;
Maar 'k ben een mensch, en mensch te weezen is genoeg
Om met meêdoogendheid steeds naar 't behoud te trach-
Van ongelukkigen, die wy onschuldig achten. (ten

Waarom, ô Groote Godn! waarom verdelgt gy niet
Al wie met zielvermaak het menschenbloed vergiet?

SEÏD.

Hoe dierbaar is die taal voor myn bestreden zinnen!
Een Vyand onzer Leer' kan dan de deugd beminnen!

ZOPIR.

Gy kent de deugd niet, zou zulks verwondring baart.
Wat dwaaling, ach! myn Zoon! misleidde uw'eedlen aart?
Gebblindhokt door de wet des wreedsten der tirannen,
Schat ge alle menschen smood, behalven Musulmannen.
Wreedäartig buigend voor den Meester, die u zend,
Had gy van my een' walg, eer gy my hebt gekend. (terd,
't Gevloektst vooroordeel heeft uw'eedlen geest ontluis-
En aan zyn yzren juk uw schuldloos hart gekluisterd.
'k Vergeef u dat gy dwaalt; maar zeg wat ge u verbeeld
(Van eenen Godsdienst, die het haaten u beveelt?

SEÏD.

Ach! ik gevoel dat ik dien Godsdienst zal verlaten.
Neen,neen, Mynheer! myn hart zou u niet kunnen haaten.

ZOPIR, ter zyde.

Hoe meer ik met hem sprak, hoe meer hy my geviel.
Zyn jeugd, zyn minzaame aart verrukt myn tedre ziel.
Een Krygsknecht, uit het heir eens Monsters hier geko-
men, Heeft,

Heeft, met zyn' weêrzin-zelfs, myn hart dan ingenomen!

Tegen Seïd.

Wie zyt ge? van wat Land? uit welk een' Stam?

SEÏD.

Mynheer!

'k Heb, ouderloos, niet dan een' Meester, dien ik eer,
Eufteedsgetrouwlyk hebgehoorzaam, doormyndaaden,
Maar dien, by dit gesprek, myn zwakheid heeft verraden.

ZOPIR.

Hoe! kent ge uwe ouders niet, of eenig' bloedverwant?

SEÏD.

Zyn leger was myn wieg; zyn kerk myn vaderland. (gen
'k Weet anders niets; doch geen der kindren, op't behaa-
Myns Meesters jaarlyks hem ter schatting opgedraagen,
Deelde ooit zo diep als ik in zyn goedgunfligheên.

ZOPIR.

'k Zal uwe erkentenis niet doemen, Seïd! neen;
Wie weldaën dank betoont word billyk hoog geprezen.

Ter zyde.

Waarom moet Mahomet, ô Goôn! zyn hoeder weezen?

Tegen Seïd.

Hy heeft Palmire en u ten Vader dan verstrekt? . . .

Wat doet, daar gy my uw verwilderd oog onttrekt,

Ubeeven, zuchten? Doe, ei! doe my de oorzaak weeten!

Door wroeging word, zo't schynt, u't hart van'een gere-

SEÏD.

(ten.

Wie, dien op zulk een' dag het hart niet wroegen zou!

ZOPIR.

Uw schuld word uitgewischt door ongeveinsd berouw.

Volg; 'k zorg voor uw behoud. Men zal hier bloed doen

SEÏD, *ter zyde.*

(vlieten.

ô Hemel! . . . en ik ben 't, die't zyne zou vergieten! . . .

Palmire . . . ô Vreeslyke eed! . . . ô Wraak, die de Opper-

ZOPIR.

(magt.

Stel u in myne hand; heef zo gy langer wacht:

Uw leven hangt daaraan. Myn teêrheid, u gebleken.

N E G E N D E T O O N E E L.

Z O P I R , S E I D , O M A R , *Gevolg.*

W O M A R , *schielyk toeschietende.*
 at mart gy hier, verraër! de Koning wil u spreken.

S E I D . (stand?)

Ach!.. waar..... waar ben ik....? wat besluit ik in deez'
 De bliksem dreigt myn kruin van d'een' en andren kant.

Waar zal ik gaan?...bywien dees wreede ontroering smoo-
 Waar vluchten? (ren?...

O M A R .

By den Vorst, ten Leeraar ons beschooren.

S E I D .

Ja; 'k ga by hem een' ced afzweeren, daar 'k van gruw.

T I E N D E T O O N E E L.

A c h ! S e i d ! . . . *Z O P I R , a l l e e n .* (schuuw.
 maar hy vlucht, voor al myn teërheid
 De wanhoop dryfthem voort, van naaren angstbestreden.
 Mynhart volgt hem van verre op zyn verhaasteschreden.
 Zyn wezen, afzyn, schrik, de ontroering van myn bloed
 Doen al te veel geweld op myn beklemd gemoed.
 Wat toeve ik nog?

E L F D E T O O N E E L.

Z O P I R , F A N O R .

D e e s b r i e f , t e r s t o n d a a n u g e s c h r e v e n ,
 Wierd door een' Arabier in stilte my gegeven.

Z O P I R , d e n b r i e f g e o p e n d h e b b e n d e .

Wat zie ik?...Hercid!.. Goën! uw goedheid wil in 't end'
 De

De wonden zalven van myne al te lange elend'.

[Hy leest by tusfchenpoozen.]

Wenscht Hercid my te zien?.. die wreedaart, die verraader,
Die myne kinders rukte uit de armen van hunn' Vader!...
Zy leeven!... Mahomet houd hen in zyn geweld!....

Peinzende.

Palmire en Seïd wierd hunne afkomst nooit gemeld!...
Myn spruiten!.. teedre hoop!'k durf my met u niet vleijen:
'k Ben te ongelukkig; ja, die hoop kon my misleijen.

Onzeker Voorgevoel! zo 'k u gelooven moet!....

Wat overmaat van vreugd en droefheid!.. ô myn bloed!..
Myn hart is veel te zwak voor zulk een felle ontroering...
'k Vlieg om myn dierbaar Kroost te omhelzen... Waver-
voering!...

(smart

'k Weêrhoud me, ... ik aarzel zelfs, daar ik met vreeze en
Aandachtige ooren leen aan de infpraak van myn hart....
Welân; laat ons deez' nacht'tbericht van Hercid hooren.

Tegen Fanor.

Geleid hem in 't geheim naar deeze tempelchooren,
By ons gewyd altaar, alwaar uws meester klagt (zacht.
De Goden heeft vermoeid, wier haat thans fchynt ver-
Hergeeftme, ô Goôn! myn Kroost! Hergeeft twee braave
zielen

De deugd, waarvan ze op raad eens huichelaars vervie-
Behooren zy my niet tot myne ondraagbre pyn, (len!
'k Neem hen voor kindren aan; ik wil hun Vader zyn.

Einde des Derden Bedryfs.

M A H O M E T,
VIERDE BEDRYF.
EERSTE TOONEEL.

Men ziet achter op het Tooneel een Altaar.

M A H O M E T, O M A R.

O M A R.

o **J**a: dat groot geheim is aan den dag gekomen;
Uw glori loopt gevaar; gy hebt uw' val te schroomen.
Gy zult gehoorzaamd zyn; maar Seïd heeft, eer hem
Zyn woede weêr ontvonkte op uw geduchte stem,
't Geheim des eeds ontdekt.

M A H O M E T.

Wat hoor ik!

O M A R.

Die verraader

Staat diep in Hercids gunst. Dees strekthemtoteen' vader.

M A H O M E T.

Weet gy hoe Hercid zich gedraagt in dit geval?

O M A R.

Hy schynt ontroerd om 't lot, dat Zopir treffen zal.

M A H O M E T.

Eenzwakke, als hy, kan ligt van't spoor der trouwverdoos-
Hy fiddre! myn geheim is dier hem aanbevolen. (len.
'k Weet van getuigen, zo gevaarlyk, my te ontslaan.
Is myn bevel volvoerd?

O M A R.

'k Heb aan uw' last voldaan.

M A H O M E T.

Wy moeten binnen 't uur al 't ovrig voorbereiden,
En Zopir sneuvlen doen of ons ter dood zien leiden.
Genoeg is 't als hy sterft; en na zyn' laatsten snik
Zal Mecca myne Leer omhelzen door den schrik.

Zie-

Ziedaar den eerften stap; maar, kunt ge uw woord verpan-
Dat Seïd, als het bloed des Gryzäarts zyne handen (den
Befmet heeft, fterven zal, eer 't iemand kan verhoën;
En 't gif, voor hem gemengd, ons oogmerk zal voldoen?

O M A R.

Gewis.

M A H O M E T.

'k Moet myn geheim, als we ons befluit voltrekken,
Verbergen in de dood en met haar fchaduw dekken.
Maar laat toch, nu de dolk, gewyd tot dit beftaan,
Den Vader van Palmire eerlang zal nederflaan, (gen.
Haar wenschlyke onkunde in 't geringst geen lichtontfan-
Verdonkren wy nog meer, om haare en myn belangen,
Den nacht, die haaren Stam bedekt voor elks gezicht.
Myn zegepraal is op de dwaaling steeds geficht.
Vergeefs is ze uit het bloed gefproten, 't welk wy doe-
Al wie geen ouders kent is ouderloos te noemen. (men.
De ftem en kracht des bloeds zyn louter ydelheid
In harten, die 't bedrog van jongsäf heeft misleid.
Natuur is slechts gewoonte, en naar myn' wil te hooren
Was alles, Omar! wat Palmire kon bekooren.
In my vind ze alles. 'k Wil dat zy haar hand my geev'
Op deasche haarsgefchachts, 't welk haar verborgen bleef.
Zy, mooglyk fier van aart, zal heimlyk zich verheffen
Op de eere dat zy 't hart haars Meesters wist te treffen.
Maar, gaan wy; 't uur genaakt dat op dees plaats de Zoon
Den vader dooden moet in 't aanzien zyn'er Goön.

O M A R, *naar binnen gezien hebbende.*

Gy ziet zynwoeste fchreën. Aan uw dienft verbonden,
Word hy door d'yver der gehoorzaamheid verflonden.

M A H O M E T,
T W E E D E T O O N E E L.

MAHOMET, OMAR, SEÏD.

SEÏD, *in 't uitkomen en niemand ziende.*

'k **M**oet dan dien wreeden pligt volbrengen! ... Ik ver- (stom.....

MAHOMET, *tegen Omar ter zyde, en met den- zelyven voorään op het Tooneel naar binnen wykende.*

Verzeekren we onze magt door andere slagen. Kom.

SEÏD, *alleen, en voorwaarts tredende.*

Ik wist geen antwoord: 'k moest all'wat men zeide stemmen.

Eén woord van Mahomet kan my de tong beklemmen;

Maar toen op zyn bericht dees schrik my overviel,

Kreeg de overtuiging nog geen vat op myne ziel.

'k Zal, op des Hemelseisch, gehoorzaam zyn, niets vreezen;

Maar, ach! hoe yslyk zwaar valt zulk gehoorzaam wee- (zen!

D E R D E T O O N E E L.

PALMIRE, SEÏD.

SEÏD.
Wat zoekt gy hier, Palmire! in deezen jongsten nood?
Wat dryft u naar dees plaats, geheiligd aan de dood?

PALMIRE.

Ach! angst en liefde zyn 't; diethans my herwaarts brengen.

Myn traanen rollen op uw hand, die bloed moet plengen.

Wat gruzzaam offer moet gy slagten tot uw leed?

Ach! zyt ge op Mahomets en 's Hemels wil gereed?

SEÏD.

(zwichten!

Aanbidlyk Voorwerp, 't welk myn twyfling kunt doen

Spreek; noop myn woede ter volbrenging myner pligten;

Bestier myn' arm; verlicht me in deeze duisternis;

Ver-

Verklaar my 't streng bevel, dat me onbegryplyk is.
Waarom verkoos men my? Is Mahomet onmiddlyk
De Tolk dan van een' last, zo wreed als onafbidlyk?

P A L M I R E.

Beef, eer gy dien bepeinst. Hy ziet tot in ons hart;
Hy slaat myn traanen gade en weet ons beider smart.
Al wie hem vreest staat in des Hemels gunst te vaster.
Dit's alles wat ik weet. De twyfling is een laster.
De Godsdienst, dien hy't Volk met zoveelstoudheidleert,
Is zekerlyk de waare, omdat hy triomfeert.

S E I D.

Zo is 't, nadien gy hem omhelst met ziel en zinnen.
Maar myn verbaasdheid kan de twyfling niet verwinnen,
Waarom de Hemel, die menschlievend is en goed,
Van my het plengen eischt van dierbaar menschenbloed.
Myn twyfling, ik beken 't, myn twyfling is misdaadig.
'k Weet dat een priester steeds zyn offer ongenadig
En zonder wroeging treft; dat Zopir is gedoemd,
En ik om hem ter dood te brengen ben benoemd.
't Was Mahomets bevel, en 't voegde my te zwygen,
'k Scheen, om des Hemels toorn tedienen, moed tekrygen,
Ja zelfs zyn Vyand wierd door my reeds afgewacht:
Maar mogelyk weerhield me eene andre Oppermagt.
Ten minste, toen my die rampzaalge kwam voor oogen,
Had straks myn tempeldienst op my veel min vermogen.
Vergeefs drong my de pligt tot d'opgelegden moord:
De menschlykheid wierd in myn siddrend hart verhoord.
Maar... met wat toorn, met welkeenteerheid, die my smart-
Verweet my Mahomet de zwakheid van myn harte! (te,
Met wat gezag, met welk een kracht en majesteit
Verhardde zyne stem myn teergevoeligheid! (ven!
Wat is de Kerkdienst straf! Hoe doet zyn magt ons bee-
'k Gevoelde straks de woede in myn gemoed herleeven.
'k Ben echter zwak, Palmire! en voor den moordbevreesd.
De deernis dryft op nieuw die woede uit mynen geest.
Myn zinnen zyn verward, en doen my alles vreezen.

Ik

Ik moet een moorder of een heiligschennër weezen. . . .
 Neen, neen. 'k Ben niet gevormd tot een' gehaaten moord...
 Maar hoe!... 't Is my geboôn en 'k gaf daartoe myn woord.
 'k Schrei nog van woede en smarte om d' eed, my afgewron-
 gen.

'k Ben als een mensch, die, by een' storm in zee gesprongen,
 Met doodsgevaar zich aan een ebbe of vloed vertrouwt,
 Die zyn' verflaauwd en wil nu voortdriift dan weêrhoud.
 Bepaal myn vlotte drift; versterk myn slappe handen.
 Wy zyn op nieuw verëend door de allersterkste banden:
 Maar zonder de offerhand' die my is opgeleid,
 Is uw gewensch bezit voor eeuwig my ontzeid.
 'k Mag tot dien prys-alléén op myn Palmire hoopen.

PALMIRE.

Hoe! zoud ge my voor 't bloed des gryzen Zopirs koopen?

SEÏD.

Dit is des Hemels last; dit d' eisch van Mahomet.

PALMIRE.

Is op de liefde dan zo wreed een prys gezet?

SEÏD.

Gy word door Mahomet den Moorder opgedraagen.

PALMIRE.

Wat snoode huwlysgaav'!

SEÏD.

Maar, zo 't het welbehaagen

Des Hemels is? . . . Zo ik myn kerk en liefde zoek

Ten dienst te staan?

PALMIRE.

Helaas!

SEÏD.

Gy kent den fellen vloek,
 Die de ongehoorzaamheid voor eeuwig is beschoren.

PALMIRE.

Zo de Oppermagt u tot haar' wrecker heeft verkoren,
 En wil dat gy uw' eed volbrengen zult, zo streef. . . .

SEÏD, *na een' korten poos zwygens.*

Wel nu; wat moet ik doen om uw bezit?

PALMIRE.

Ik beef.

SEÏD.

'k Heb u verstaan. Hy is gedoemd door uwe lippen.

PALMIRE.

'k Heb....?

SEÏD.

Ja gy...

PALMIRE.

Liet ik dat vonnis my ontglippen?....

Zeide ik...?

SEÏD,

De Hemel sprak, Palmire, door uw stem,
Zyn laatste vonnis uit, en ik gehoorzaam hem.

Gaa: Zopir moet, terstond naar dit altaar geweken,
Zyn Goden, die ik vloek, in stilte om bystand smeeken.
Nog eens: vertrek.

PALMIRE.

Ik kan u niet verlaten: neen.

SEÏD.

Laat in 't volvoeren van deeze aanslag my alleen.
Te afgrysyk is dit uur: ach! vlucht! laat u beweegen.
't Verblyf van Mahomet is digt by dit gelegen.
Ik bid u, gaa.

PALMIRE.

Zal dan die Gryzäart zyn geslagt?

SEÏD.

Dat plechtig offer dient op deeze wyz' volbragt:
Ik moet met eigen hand in 't stof hem nederrukken,
En driewerf 't gladde staal hem in den boezem drukken:
't Vergruisd altaar moet met zyn bloed bepürperd zyn.

PALMIRE.

Hy sneeven...! Gy zyn bloed...! Deschrikverstyfthetmyn'.
Ik zie hem! ach!

V I E R.

M A H O M E T;
VIERDE TOONEEL.

ZOPIR, *achter op het Tooneel uitkomende en by het Altaar nederknielende*; PALMIRE, SEÏD, *voorāan.*

ZOPIR.

o Goón myns Lands, gereed te bukken
Voor't woën eens Aanhangs, die zich sterkt door gruwel-
stukken!

o Goón! myn zwakke stem roept, min om myn gevaar
Dan om u-zelv', voor't laatst u aan by dit altaar,
De kryg, bloeddorstig en in 't moorden onbezweken,
Zal, in het kort hervat, dees zwakke vree' verbreeken:
o Goón, indien gy nog een' booswicht bystand bied,

SEÏD, *tegen Palmire ter zyde.*

Gy hoort zyn lastering.

ZOPIR.

Spaart dan myn leven niet!

Maar laat my, vóór min dood erkend van myne Spruiten,
Bezwyken in haar' arm; laat haar myne oogen sluiten?
Ach! zo ik my niet heb met ydlen waan geveleid,
En gy naar deeze vest myn kinders hebt geleid.

PALMIRE, *tegen Seïd ter zyde.*

Zyn kinders, zegt hy!

ZOPIR.

Goón! Op u is myn betrouwen.

Ik stierf gewis van vreugd, zo ik hen mogt aanschouwen.
Bestierders van ons lot! Bewaakt hen; geeft dat zy
Myn denkbeeld volgen; maar gunt hen meer heils dan my!

[*Hy licht zich voorover.*]

SEÏD, *ter zyde en zynen dolk uitrukkende.*

Hy smeekt zyn Goón! .. Men treff'...

PALMIRE.

Wat wilt ge? .. Ach!

SEID.

Hem doorgrieven;
De Godheid dienen; u verdienen; u believen.

Dit staal, tot 's Hemels wraak gewyd, is my verschafft
Opdat door myne hand zyn Vyand zy gestraft. (men.
Welân...!watnaare stiltel... ontwyk, ontwyk die schim-
Zietge indenbloedstroomnietdatspookuit d'afgrondklim-

PALMIRE.

Wat zegt ge!

SEID.

o Dienaars van de dood! Ik volg uw schreên.
Gy wyst my 't outer aan; gy sterkt myn' arm. 'k Vliegheen.

PALMIRE.

Blyf; de angsten zyn te groot, die onzen geest bedroe-

SEID.

Het outer beeft: 'k moet gaan; ik kan niet langer toeven.

PALMIRE.

Gewis doet de Oppermagt aan u een teeken zien.

SEID.

Dryft zy my aan tot moord, of wederhoud ze dien?

De stem van Mahomet verheft in my zich weder,

Verwyt my dat myn hart te zwak is en te teder.

Palmire!

PALMIRE.

Wel?

SEID.

Ik ga. Gy, roep in uwen schrik

Den Hemel aan.

[Hy vertrekt en gaat achterom naar 't Altaar, daar
Zopir is.]

PALMIRE, alleen.

'k Bezwyk; o smartlyk oogenblik!

Wat stem, wat naare kreet, in myne ziel gerezen,

Doet, ondanks my, myn' wil en harte onëenig weezen?

Als de Oppermagt een' moord beveelt, staat dan aan my

Daarvan het onderzoek, beklag en oordeel vry?....

'k Ge-

'k Gehoorzaam: ...maar vanwaar die wroeging, te ongeduldig?

Ach! wie weet ooit of hy rechtvaardig zy of schuldig?....

'k Bedrieg me, of 't vonnis is aan Zopir reeds volbragt:

'k Hoor in zyn klaaggefchrei't vermindren zyner kracht.

Ach!... Seïd!...

SEÏD, *met een verwilderd gelaat wederkeerende.*

Roept men my? waar word ik heen gedreven?

Ik zie Palmire niet. Zy heeft my reeds begeeven.

PALMIRE.

Hoe! kent gy haar niet meer, die leeft voor u-alléén?

SEÏD.

Waar zyn wy?

PALMIRE.

Hebt ge in 't eind' die wet vol yslykheên,
Dien al te droeven eed en 't vonnis nagekomen?

SEÏD.

Wat zegt, wat vraagt ge my?

PALMIRE.

Is Zopir 't licht benomen?

SEÏD.

Wien? Zopir!

PALMIRE.

Hemel! ach! gy diende u van zyn hand.
Verzwaar zyn woede niet! De schrik trof zyn verstand.

Tegen Seïd.

Kom, vluchten wy van hier.

SEÏD.

'k Bezwyk.

PALMIRE, *hem ondersteunende en neêrzettende.*

Gryp moed; zit neder.

SEÏD., *een' poos gezeten hebbende.*

Helaas!...ik leef dan nog!...Myn kracht herstelt zich we-

[*Hy ziet haar aan.*]

(*der.*)

Zyt gy 't!

PAL-

PALMIRE.

Wat deed gy?

SEÏD, *schielyk opstaande.*

Ik..! ik heb myn' pligt volbragt;
 Door wanhoop aangenoopt, myn offer wreed geslagt,
 En sleepte 't by het hair om 's Hemels toorn te stillen.
 Gy, Hemel! wilde 't zo. Kunt gy een misdaad willen?
 't Geheiligd staal, geschikt tot storting van zyn bloed,
 Drukte ik in zyne borst met doodsangst in 't gemoed.
 Ik moest zulks driewerf doen; maar die eerwaarde Gryze
 Gaf in myn' arm een' gil, zo naar dat ik nog yze...
 De grootheid zyner ziel toonde in dat tydsgewricht
 Zich nog zo treffende op 't bestorven aangezicht...
 Helaas! aan tederheid en schrik ten prooi gegeven
 En meer dan hy doorwond, verächt, verfoei ik 't leven.

PALMIRE.

Men vliê naar Mahomet, die ons beschermen moet;
 't Verblyf is zorglyk by een ligchaam, dus bebloed.
 Kom, volg me.

SEÏD.

Ik kan niet: 'k sterf, Palmire!

PALMIRE.

Welk een smarte,
 Wat naare ontsteltenis doorgriefft, verscheurt zyn harte?

SEÏD, *weenende.*

Ach! had gy hem gezien, den dolk nog in de wond,
 Met deernis naar zyn' beul zich wendende op den grond!
 'kVlood; maar zynstem (wie kon zulks denken?) schier be-
 zweken,

Riep 't leven als te rug om nog tot my te spreken.
 Hy trok het doodlyk staal ten boezem uit, en zag
 My pynlyk achter na. „Myn Seïd (sprak hy) ach!
 „Rampzaalge Seïd!“... Dat geluid, die zwymende oogen,
 Die dolk, de Gryzäart zelf, vervuld van mededogen
 En wentlende in zyn bloed, 'twelk my met moord betigt,
 Waart, in uw byzyn zelfs, voor myn benaauwd gezicht.
 Wat deden wy?

D

PALMIRE.

PALMIRE.

Men komt : uw toestand doet my beeven.
Ach ! in den naam der min , vlied , Seïd ! berg uw leven.

SEÏD.

Gaa ; laat me alleen. Waarom blies die onzaalge min
My zulk eene offerhande en snoode slagting in ?
Neen , Wreede ! zonder u en d'aandrang uwer reden
Had ik die nooit volbragt , in weêrwil van myne eeden.

PALMIRE.

Gy my betichten ! wat verwyt , waarvan ik gruw !
Myn hart gevoelt , helaas ! zich meer ontroerd dan 't uw' .
Betoon my in myn' angst voor 't minst uw mededogen !
[*Zopir vertoond zich , leunende op het Altaar ; nadat
hy van achter het zelve , daar hy gegriefd is ,
zich heeft opgericht .*]

SEÏD.

Wat voorwerp , ach ! Palmire ! ontdekt zich aan onze oo-
PALMIRE. (gen?
't Is die rampzaalge zelf , die , stervende en bebloed ,
Om ons te naadren nog een slaauwe pooging doet.

SEÏD.

Hoe ! gaat gy naar hem toe ?

PALMIRE.

Geprangd van alle zyden ,
Door wroegingen verscheurd , zwicht ik voor 't medely-
den.

't Vermeestert my ; ik kan 't niet meer weêrstaan . ô Neen .
ZOPIR , *voorwaarts tredende en ondersteund door
Palmire .*

Ach ! help my ! onderschraag myn wankelende schreên .
[*Hy zit neder .*]

Gy , Seïd ! zyt het die my griefde in koelen bloede .
Gy schreit ! Uw deernis volgt , Ondankbre ! op uwe woede .

V Y F D E T O O N E E L.

Z O P I R , P A L M I R E , F A N O R .

o **G**oden! wat gezicht dat my de ziel doorsnyd!

Z O P I R .

Indien ik Hercid zag.... myn Fanor! ach! zyt gy 't?

F A N O R .

o Wreed geheim!

Z O P I R .

Ik ben gegriefd. Zie daar den daader.

F A N O R .

Vloekwaardig Moorder! beef: tree toe: eiken uw' Vader.

S E I D .

Wie?...

P A L M I R E .

Hy!

S E I D .

Myn Vader?

Z O P I R .

G o d n !

F A N O R .

Het is met Hercid uit.

Hy ziet, hy roept me; en zegt, terwyl hy de oogen sluit:
 „Voorkom, zo 't mooglyk zy, een gruwel zonder gade;
 „Ontwapen Seïd: gaa: ipoei voort, eer 't is te spade;
 „Vertrouwing eens geheims, dat thans my nog ontzet;
 „Wierd ik daarvoor gestraft, en sterf door Mahomet;
 „Vlieg; haast u, Fanor! doe den droeven Zopir hoorst;
 „Dat uit zyn' echt Palmire en Seïd zyn geboren;

S E I D , tegen Palmire.

Gy!

P A L M I R E .

Gy myn Broeder?

D 2

Z 6

ZOPIR.

Zy myn Dochter? Hy myn Zoon?

Gy, toen ge spraakt voor hen, bedroogt my niet; ò Goôn!
 Gewis, ge ontfloot my't oog... Ach! Seïd! 'k Zie u beeven.
 Wie heeft u tot zo wreed een slagting aangedreven?

SEÏD, *zich aan Zopirs voeten werpende.*

De liefde tot myn volk en myne erkentenis,
 Myn pligt, myn Tempeldienst, ja all' wat heilig is
 Heeft my de snoodste zelfs van alle gruweldaaden,
 Den moord myns Vaders, in myne onkunde, aangeraaden.
 [Grypende naar den dolk, dien Zopir in de hand heeft.]
 Geef my dat vreeslyk staal, opdat myn felle smart.

PALMIRE, *knielende naast Seïd en hem wederhoudende.*

Myn Vader! .. ach! Mynheer! druk, druk het my in 't hart.
 Myn raad-alléén deed hem dat gruweltuk voltrekken.
 De bloedschand' zou het loon des vadermoords verstreken.

SEÏD.

(ken.

Geen straf is ons te zwaar. De dood strekke ons ten
 Verdelfg uw moordenaars. Slaa toe. (troost!

ZOPIR, *hen beiden om den hals vallende.*

'k Omhels myn kroost.

'k Zie in de rampen, die my thans op 't uiterst brengen,
 Zich de overmaat van schrik en blydschap saam vermen-
 Gezegend is myn lot. Ik iterf; maar gy, gy leeft. (gen.
 U, die myn veege ziel thans weêrgevonden heeft,
 Bezweer ik by Natuur, by 't bloed uws gryzen Vaders;
 Dit overschot des bloeds, nog vloeiende uit myn aders:
 'k Bezweer u by u-zelv' en deez' myn jongsten nood:
 Wreek u; wreek my, myn Kroost! maar breng u niet ter
 dood.

[*Hy geeft hen een teeken van op te staan; zy rich-
 ten hem op en zetten hem neder: hy vervolgt.*]

De wapenschorsing zal geen uur meer duuren kunnen
 En zoude aan myn ontwerp een' vryen loop vergunnen.
 De Goden hadden met myn' rampspoed deerenis,
 Nadien de gruweldaad maar half voltrokken is.

't Volk

't Volk zal met d' uchtenfond ons hier zyn hulp verschaffen.

Myn bloed strekk' hen ten gidse om Mahomet te straffen.
Men wacht' den dag af!

SEÏD.

Neen; 'k vlieg naar dat Monster toe,
Opdat ik 't vell', my straffe en dus uw wraak voldoe.

Z E S D E T O O N E E L.

ZOPIR, PALMIRE, SEÏD, FANOR, OMAR.
Gevolg.

OMAR.

M en suite Seïd, dien gehaaten rustverfloorder! (der!
't Vliege all tot Zopirs hulp! Men boeij' zyn' wreedden moor-
Myn Koning toog hier heen ter staaving van's Lands wet.

ZOPIR.

Wat snoode gruwlen! Goôn! wat zie ik?

SEÏD.

Mahomet.

Zou dan my straffen?

PALLMIRE, *tegen Omar.*

Na dien gevloekten moord, op uwen last bedreven?

OMAR.

Men gaf geen' last.

SEÏD.

Zo is 't. Myn ligtgeloovigheid
Heeft my met dubbel recht dit yslyk loon bereid.

OMAR, *tegen 't Gevolg.*

Treed toe en boeit hem.

PALMIRE, *tegen Omar. Tegen 't Gevolg.*

Neen, Trouwlooze! Wykt, Verwoeden!

OMAR, *terwyl Seïd geboeid en weggeleid word.*
Mevrouw! gehoorzaam, zo gy Seïd wenschte te hoeden.
De Vorst beschermt u, en zyn gramfchap, die met recht

Den bliksem opheft, word door u best neêrgelegd.
 Wy gaan den Koning zien; Mevrouw! verzel myn schre-
 PALMIRE. (den.
 Ach! dat de dood my redde uit zo veele yslykheden!

Z E V E N D E T O O N E E L.

Z O P I R , F A N O R .

Z O P I R .
 M en rukt hen van my af! Rampzalig Vader! ach!
 Myn wonde grieft my min dan des verwoede slag.

F A N O R .

De dag breekt aan. Het volk zal haast zich hier bevinden.
 Om zich, gewapend, uw bescherming te onderwinden.

Z O P I R .

(mag't zyn,

Gaanwe; ondersteun myn schreên... Gunt slechts, óGoon!
 Dat ik dien Huichlaar straff', die my beschermt in schyn;
 Ofaanzyn woên voor't minst ontrukke, vóór myn sterven,
 Twee Kinders, die ik min, en die my't licht doen derven!

Einde des Vierden Bedryfs.

V Y F D E B E D R Y F.
E E R S T E T O O N E E I.MAHOMET, OMAR, *Gevolg in 't verschiet.*

OMAR.
De Gryzaart zieltoogt, en dit volk, 't welk roerloos
stond (rond.

Door d'eersten schrik, steekt reeds het hoofd weêr op in 't
Uw Leeraars nevens my, door uwen geest gedreeven,
Wydoemen Zopirs moord end' arm, die hem doet sneeven.
Hier melden wy het volk, welks hart van wraakzucht
brand,

Dat t' uwer gunst die slag zelfs komt van 's Hemels hand.
Dáár zuchten wy, terwyl we u Zopirs wrecker noemen,
En uw rechtvaardigheid en goedheid tevens roemen.
Al 't volk geeft ons gehoor en zwicht voor u: in 't kort;
Het lastig overschot der muitren, 't welk nog mort, (ren,
Zweemt thans alleenlyk naar 't verflaauwd geklots der baa-
Die 't strand nog geesslen, als een storm is aan 't bedaaren,
En zich de kalmte weêr vertoont by zonneshyn.

MAHOMET.

Men dwing' die baaren dan voor eeuwig stil te zyn.
Is reeds myne oorlogsmagt voor Meccaas wal vergaderd?

OMAR.

In deezen nacht is 't heir de ontroerde stad genaderd;
Langs een' geheimen weg bragt Osman 't herwaarts heen.

MAHOMET.

Moet dan het menschedom steeds misleid zyn of bestreên?
Weet Seïd wel dat hy, door blinde drift gedreven,
Dien, die hem 't leven schonk, beroofd heeft van het le-

OMAR.

(ven?

Wie kon 't hem melden? want, nu Hercid is gedood,
Is dat geheim met hem gedaald in 's afgronds schoot.
Men zal ook in het kort den Jongling om zien komen.
Hem, 't Werktuig uwer wraak, is reeds de kracht beno-
men, D 4 Toen

Toen hy het fel vergif heeft door zyn bloed verspreid,
 't Welk in zyn' beker op uw' last was toebereid.
 Dus wierd het gruwelstuk gestraft, eer 't nog gebeurde;
 En Seïd, toen hy naar 't altaar zyn offer fleurde,
 En 't hart zyns Vaders heeft doorgriefd met eigen hand,
 Droeg zyn' verwoeden beul reeds in zyn ingewand.
 Hy is geboeid; de dood zal haast zyn boeijens slaaken.
 'k Heb ondertusschen hier Palmire doen bewaaken.
 Zy-zelf zal uw ontwerp bevordren, en, bedaard,
 Uw' last gehoorzaam zyn, opdat gy Seïd spaart.
 Ik gaf haar hoop dat hy genade zal verkrygen. (gen,
 Devrees sluit haar den mond en dwingt haar nog tot zwy-
 Haar hart zal, met ontzag en eerbied aangedaan,
 Zelfs in 't verborgen, nooit tot morren overslaan.
 Zy zal, nu ge, als Propheet en Vorst, zult wetten geeven,
 Door haar bezit het heil voltoojien van uw leven....
 Zy nadert ons, half dood, met sidderende schreên.

MAHOMET.

Gaa, breng de Hoofden van myn heir hier straks byëen.

T W E E D E T O O N E E L.

MAHOMET, PALMIRE, *Gevolg in 't verschiet.*

PALMIRE, *in diepe gedachten voorwaarts tree-*
dende en zich by Mahomet ziende.
Waar ben ik! Hemel!

MAHOMET.

Wees bedaarder voor myn oogen.
 'k Heb 't lot van 't Volk en u naauwkeurig overwogen,
 Het voorval, waarlyk groot, hoe schrikkelyk het zy,
 Palmire! is een geheim des Hemels en van my.
 Uw slaafische ketens zyn voor eeuwig nu verbroken.
 Gy word in deeze plaats gelukkig, vry, gewroken.
 Ween niet om Seïd. Laat aan my de zorg, dat ik
 Der stervelingen lot naar eisch bestiere en wikk'.

Denk

Denk slechts aan't uwe; en weet, zo'k ooit met zielbehaa-
 Het oog eens Vaders heb op uwe jeugd geflagen, (gen
 Dat u een hooger rang en eernaam, elk ten spyt,
 Mischien te wachten staan, zo gy hen waardig zyt.
 Laat vry uw uitzicht op de grootste glori staan.
 Gedenk aan Seïd, noch aan 't geen u is weërvaaren.
 Uwe eerste keuze moet op 't zien des rangs, waaraan
 Gy nimmer denken durfde, uit uw gedachten gaan.
 Maak u deweldaênwaard', waartoe ge uthansziet nooden,
 En volg, naar't voorbeeld van al't menschdom, myn gebo-

PALMIRE.

(den.

Wat hoor ik? wat geboôn? wat weldaên!... Huichelaar,
 Dien 'k afzweer voor altoos! Bloeddorstige Barbaar!
 Beul myns Geslachts! Dees hoon, dien ik nog niet ver-
 moedde,

Ontbrak aan myne elende, ontbrak nog aan uw woede.
 Dit is, dit is dan die Propheet, dien ik voorheen
 Diende als myn' Koning, als een' God heb aangebeên!
 Gedrocht, wienshaat en list, die eer en trouwverzaakten,
 Twee schuldelloozen tot twee Vadermoorders maakten!
 Verleider van myn jeugd! maakt gy, in al myn smart,
 Gy, met myn bloed beverwd, nog aanspraak op mynhart?
 Maar, hoe de waan u vleije, uw zege is nog niet zeker.
 't Gordyn is afgerukt: ik zie in elk myn' wreeker.

Hoort gy dat woest gedruis, der burgren luide klagt?
 Myn Vader-zelf vervolgt u reeds uit 's afgronds nacht.
 Het Volk, wiens fabels zyn gewet tot myn bescherming,
 Zal de onschuld van uw woede ontslaandoor teedre ontfer-
 Ach! mogt ik u het hart ontrukken, en verwoed (ming.
 All' de uwen sterven doen, my baaden in hun bloed!
 Mogt Azië aan Medne en Mecca hulp verschaffen,
 Om uw schynheiligheid en gruweldaên te straffen!...
 Dat de aarde, door uw list gestort in 't zwaarst verderf,
 Zich haarer kluisters schaam', hen breekte, en wraak
 verwerv'!

(ting,

Uw Kerkdienst, rustende op gedroomde heilverwach-
 Zy by den Nazaat in eene eenwige verächting!

De hel, waarmee gy elk gedreigd hebt, keer op keer,
 Die immer twyflen durfde aan uw gevloekte Leer,
 De hel, die plaats van woede en onüitbluschbre vonken,
 Voor u alléén geschikt, worde u ten deel geschonken?
 Zie daar, terwyl ik thans uw weldaën recht erken,
 Den wensch, de hulde end' eed, dien'k uverschuldigden.

MAHOMET.

'kZie my verraden; maar wat ook daar vanmoog'weezen,
 Palmirelen wie ge ook zyt gy moet een' Meester vreezen.
 Weet dat myn hart.

DERDE TOONEEL.

PALMIRE, MAHOMET, OMAR, *Gevolg van
 Mahomet in 't verschiet, Gevolg van Omar
 meer voorwaarts en achter hem.*

OMAR.

Men is van alles onderricht,
 Want Hercid, vóór zyn dood, bragt uw geheim in't licht,
 't Volk weet het, Mahomet! en brak den Kerker open,
 En wapent zich, en mort, dolzinnig saamgeloopen,
 En scheld en vloekt op u, vertreedende alle uwe eer,
 En draagt het bloedig lyk van zyn' rampzaalgen Heer:
 Zelfs poogt hen Seïd nog in feller toorn te ontfteeken,
 Om 't zielloos overschot van Zopir streng te wreeken.
 Het opgeheven lyk, nog druipende van bloed,
 Is 't teeken, 't welk het Volk ten stryd zich spoeden doet.
 Hy schreeuwt, al schreijende, uit: „Ik deed myn' Vader
 sneeven!”

Des martherroentz ynkracht. Hy schynt op nieuw te leeven,
 Gespoord door woede, opdat zyn wraak u overheer'.
 Men vloekt uw wetten, uw Propheeten, uwe Leer'.
 Dat volk, 'twelk deezen nacht in Mecca, thans aan't mui-
 De Poort in stilte voor uw leger moest ontsluiten (ten,
 Nu de algemeene drift op 't yvrigst toegedaan,

Hest

Heft d'arm op tegen u, om woedend toe te slaan.
Een moord-en wraakgefchrei vervult de markt en ftraa-

PALMIRE. (ten.

Volëindig, Hemel! Gy kunt de onfchuld niet verlaaten!

MAHOMET.

Hoe! Omar vreest?

OMAR.

Gy ziet uw vrienden, die 't gevaar
Mèt my verächtten, doch vergeefs die dolle fchaar'
Gewapend weerftand bién, zich herwaarts aan begeven,
Om, ftrydende en vol moeds, voor uw gezicht te fneeven.

MAHOMET.

Ik, ik-alléén zal hen verweeren in 't gevecht.
Voegt u te faam by my, en kent uw' Vorst te recht.

VIERDE TOONEEL.

MAHOMET, OMAR, en hun Gevolg aan de eene
zyde; SEÏD, Gevolg van Meccasche Burgeren
aan de andere zyde; PALMIRE, in 't mid-
den des Tooneels.

SEÏD, met eenen Ponjaard in de hand, doch reeds
verzwakt door het vergif; tegen de Meccasche
Burgers.

Vat dien Verraader aan! Laat ons myn' Vader wreeken!

MAHOMET, tegen het Gevolg van Seïd.

Ø Volk! gy zyt myn Volk. Hoort dan uw' Meesterspreeken.

SEÏD, tegen zyn Gevolg. (pligt!...

Hoort naar dat monfter niet; volgt my: voldoet uw'

Wat nevel, welk een nacht verluistert myn gezicht?....

[Hy treed toe; hy waggelt.]

Men slagte!... ik sterf.

MAHOMET.

'k Verwin.

PALMIRE.

M A H O M E T,

PALMIRE.

Gaa, gaa uw wraak volbrengen.
Ach! Broeder! kunt gy slechts het bloed uws Vaders plengen?

SEÏD.

(moed?

Welân.... ik kan niet meer.... Wat magt bedwingt myn?
[Hy zygt neder; zyn Gevolg ondersteunt hem.]

MAHOMET.

Dus is 't dat myn gezicht de snooden fiddren doet,
ô Ongeloovig Volk, door blinde drift aan 't blaaken,
Dat my durft lastren en naar Zopirs wraak durft haaken!
Dees arm, alöm geducht, dees arm-alléén kan my
Verzeekren van myn wraak op weiffelaars als gy; (gen.
Vreest mynen bliksem; beeft en zwicht voor myn vermo-
Gy zult, zo 'k straffen wil, versmelten voor myne oogen.
Rampzaalgen! 'k Ben de Tolk des Hemels. Wenschte ge een
Dat hy dan tusschen my en Seïd vonnis stryk'! (blyk,
Dat hy den schuldigen van ons terstond doe sterven!

PALMIRE.

Ach! Broeder! hoe kon hy zo veel gezags verwerven!
Zy staan als roerloos door de stem van Mahomet,
En elk ontfangt van hem, als van een' God, de wet.
Gy, Seïd! ook....

SEÏD, *in de armen zyns Gevolgs.*

'k Zie my gestraft... Wat felle smarte!
Hoe snood myn misdaad was, 'k bedreefze, ondanks myn harte.

'k Wierdvruchtloos in dat hart de stem der deugd gewaar.
Beef, zo de Hemel ooit de dwaaling straft, Barbaar!
Zie, welk een' bliksem hy ontstoken heeft voor snooden.
Beef; hy verheft zyn' arm: hy zal zyne offers dooden.

Wyzende op Palmire en stervende.

Behoed haar, Hemel! voor een sterflot als het myn'!

PALMIRE, *terwyl men Seïd nederligt.*

Ach! wat hem sneuven doe, het kan geen Godheid zyn.
Nee, Burgers! 't Is 't vergif....

[Zy bezwymt.]

Ma-

MAHOMET, *haar ondersteunende en zich tot het Volk keerende.*

Leert dus door snoode treken,
 Ontrouwen! tegen my het hoofd weêr op te steeken!
 Erkent in't eind' myn recht door zulk een strenge wraak.
 Natuur hoort naar myn stem: de dood beschermt myn
 De dood, die my verweert, die ik kan wetten geeven. (zaak:
 (*) *Wyzende op Seïds Lyk.* (schreven,
 Die (*) op dat bleek gelaat myn wraak reeds heeft ge-
 De dood waart voor uw oog, gereed om toe te slaan.
 Dus kan ik door myn' toorn myn' vyand doen vergaan,
 De ontzinde dwaaling naar den eisch haar loon verschaft-
 De muitzucht van uw hart, ja uw gedachten straffen. (sen;
 Ondankbren! dat u 't licht des levens nog verblyd,
 Dankt daar den Priester voor, dien gy't verschuldigd zyt.
 Vlucht; vliegt ten tempel, of myn toorn ontvlamt verwoe-
 PALMIRE, *weder bekomende: tegen het Volk,* (der.
dat met al 't Gevolg te rug deinst en vertrekt.

Vertoeft! die Dwingeland vergiftigde myn' Broeder....
 Rechtvaardigt gy u dus, ô Monster! door zyn dood?
 Heeft dan de opstapeling van gruwlen u vergood?
 Onzalig Moorder myns Geslachts, en Huichlaar tevens!
 Beneem, beneem my ook dit overschot myns levens!
 [Zy werpt zich op 't Lyk van Seïd.]

Droef voorwerp eener min, de bron van ons bederf!
 Myn waarde Broeder!.... (*) 'k Volg uw spoor.

[(*) Zy grypt den Ponjaard van Seïd.]

MAHOMET, *tegen Omar, terwijl zy zich doorsteekt.*
 Weêrhoud haar.

PALMIRE.

'k Sterf.

'k Onttrek my uw gezicht, Vervloekte, elks afschrik waar-
 dig!

Ik vlei my, sneuwend, dat een Godheid, meer rechtvaar-
 Voor alle onschuldigen bereid een vaste wyk.

Gy moet regeeren. De aarde is der Tirannen ryk.

[Zy geeft den geest.]

MA-

MAHOMET.

O Dierbaar Offer! ach! Gy hebt myn hoop verraaden.
 Ik zie my't loon ontruikt van all' myne euveldaaden.
 Verfoeilyk Vyand van haar' schoonen levenstyd,
 Verwinnaar en Monarch! ben ik't, die straffe lyd.
 Daar is dan wroeging!... O Rechtvaardigheid! O Woedel!
 Myngruwlen slaan my dan met eene onzichtbre roede!...
 'k Heb tot een werktuig in 't ontwerp, door my gelimeed,
 O Hemel! my van u bediend tot 's menschen leed:
 Ik lasterde uwen naam en moet u echter vreezen.
 'k Voel my gedoemd, schoon elk me aanbiddlyk acht te
 Ik wederstreef vergeefs myn bitter zielverdriet: (weezen.
 'k Bedroog al de aard'; my-zelv' bedriegen kan ik niet.
 Slagtöffers van myn woën! Rampzalig Kroost en Vader!
 Wreekt Hemel, Aarde en u op't hoofd van hunn' Verra-
 der! (hart,
 Ontruikt my't licht, ontruikt myn borst dit trouwloos
 Dit hart, tot haat gevormd, en dol van minnesmart!...
 Maar Omar! wacht u ooit aan dees mynschand'te denken;
 Verberg myn zwakheid; zorg dat niets myn' roem kan
 krenken.
 Ik moet, gelyk een God, 't verblind Heeläl gebiën. (zien.
 Myn Ryk heeft uit, zo'k voor een' mensch worde aange-

E I N D E.

